

MAGYAR LAJDA

+ 3 lei

Taxa postală plătită aprobărită Dir. Gen.

ROMANIA

Főszerkesztő:
dr. Paál Árpád

KERESZTÉNY POLITIKAI
VI. évfolyam, 38 (1480) szám * Szerda, 1937 február 17

Römankatárs:
dr. Gyárfás Elemér

A Balkán-szövetség és a kisantant tanácskozásai

Athénben és Raguzában egyidejűleg folyik a két értekezlet

Athénből jelentik: Athénben összeült a Balkán-szövetség állandó tanácsának értekezlete. A tanácskozások csütörtökig tartanak. A záróülés után hivatalos közleményt adnak ki. Az értekezlettel párhuzamosan a görög akadémia előcsarnokában hétfőn megnyílt a Balkán-szövetség sajtóértekezlete is.

Belgrádból jelentik: A Kisantant gazdasági tanácsa Raguzában értekezletre ült össze. A cseh és román kiküldötteket *Vrbanics*, jugoszláv kereskedelmi miniszter üdvözölte. Beszédében utalt arra, hogy az értekezlet célja az 1937. évi gazdasági együttműködés szabályozása. Cseh részről *Friedmann*, román részről *Teodorescu* válaszolt az üdvözlésre.

A Balkán-szövetség a nemzetközi helyzetről tanácskozott

Megállapították, hogy a fegyverkezés biztosította a békét. A jugoszláv-bolgár barátsági szerződés nagy értéke

Belgrádból jelentik: A *Politika* az athéni Balkán-konferenciáról szóló jelentéshez fűzött megjegyzésében többek között a következőket írja:

— A balkáni-egyezményt aláíró államok tanácskozásán hétfőn este befejeződtek a nemzetközi helyzetről szóló megbeszélések. Ebben a kérdésben mindegyik külügyminiszter tájékoztatta az értekezletet országa helyzetéről. A román és török külügyminiszter különösen a legutóbbi genfi eseményekről referált. Kiemelte, hogy a spanyol polgárháború továbbterjedését elsősorban a francia-angol bensőséges együttműködés és a két hatalom nagyarányú fegyverkezés tette lehetetlenné, mely biztosítja a fegyveres békét. *Stojadinovic* beszámolt a jugoszláv-bolgár örökös barátsági szerződés megkötéséről. Rámutatott arra, hogy a kezdeményezés Szófiából indult ki a paktum megteremtésére és Jugoszlávia tudta köteleességét szövetségeseivel szemben. Ugy Jugoszlávia, mint Bulgária ugyanazt a szempontot tartotta szem előtt, amit a Balkán-szövetség hatalmai és a Kisantant államok is mindig szem előtt tartanak: a béke szolgálatát. A

megegyezés nagyban hozzájárult a dél-európai béke megszilárdításához.

METAXAS POHÁRKÖSZÖNTŐJE EURÓPA EGYKORI VIHARSARKA MA A BÉKE LÉGKÖRÉT TERJESZTI

Athénből jelentik: *Metaxas*, görög miniszterelnök és felesége hétfőn este díszvacsorát adott a Balkán-értekezlet résztvevőinek tiszteletére. *Metaxas* pohárköszöntőjében melegen üdvözölte Jugoszlávia, Románia és Törökország képviselőit.

— A Balkán-szövetségnek köszönhető — mondotta többek között, — hogy a Balkán, melyet valamikor Európa viharsarkának tekintettek, ma békés légkörben halad a fejlődés útján.

A felköszöntőre *Stojadinovic* válaszolt, mint a szövetség ezidőszerinti elnöke. *Stojadinovic* is meggyőződésének adott kifejezést, hogy a Balkán-szövetség legbiztosabb záloga a Balkán békéjének, rendjének és szilárdságának.

A vacsorát nagy fogadó-est követte, melyre a diplomáciai kar is hivatalos volt.

Mozgalmas ülése volt a benemavatkozási bizottságnak

A francia nagykövet fenyegető kijelentésekkel kényszerítette ki, hogy a többi hatalmak segítséget ne adjanak a spanyol küzdő feleknek

Londonból jelentik: Két napig tartó tanácskozás után végül hétfő éjszaka létrejött a megállapodás a benemavatkozás szigorítását célzó végleges javaslatok tárgyában. A tanácskozáson Anglia, Franciaország, Németország, Olaszország és Szovjet-Oroszország játszották a döntő szerepet.

A bizottság hétfő esti ülése drámai lefolyású volt. *Corbin* londoni francia nagykövet igen nagy eréllyel lépett fel és azzal fenyegetett, hogy Franciaország feladja eddigi semlegességi politikáját, ha már nagyhatalmak továbbra is beavatkoznak bármelyik spanyol hadviselő fél érdekében.

A *Morning Post* a semlegességi bizottság döntésével foglalkozva megállapítja, hogy *Corbin* kijelentése mögött az a fenyegetés húzódik meg,

hogyha a többi hatalom nem szünteti meg a beavatkozást, akkor két francia hadosztály haladéktalanul bevonul Spanyolországba és két héten belül véget vet a polgárháborúnak.

A francia sajtó meglepődéssel fogadja a bizottság döntését. Az *Echo de Paris* lehetségesnek tartja, hogy a nemzeti csapatok most már rövidesen elfoglalják Madridot. Ez a lehetőség némileg érthetővé teszi Róma és Berlin engedékeny magatartását, ami a semlegességi bizottság ülésén megnyilvánult.

Az *Oeuvre* megállapítja, hogy a problémát még nem oldották meg. Mindent összevéve, nincs kizárva, hogy március hatodikán az eddig folytatott eredménytelen tárgyalások befejeztével mindenik hatalom visszatér a teljes cselekvési szabadságához.

Nemzedékek ellentéte

Irta: Baráth Béla dr

Mindig is volt. Ma is fennáll. Sőt a háború utáni években hatványozottabban jelentkezett világszerte.

Amióta a világ van s a nagy kultúrák körei kialakultak, az ifjúság mindenütt a régi bírálója, új eszmék harcosa, lelkes, lendületes építője az örökös jobb jövőnek. Az öregek bölcsessége, megfontoltsága, konzervativizmusa, tekintélyi helyzete előtte nem érték, reá példöntő hatással nincsen, sőt sok esetben egyenesen kihívó és ellenzékebe sodor. Néha napján új útjait, önállóságra, hatalomra törekvésük, tettvágyuk nyílt összecölközésekre is vezet. Szülők, nevelők, hatalomban és birtokban levők kerülnek ilyenkor az ifjúság soraival szemben. Mint ebből is látható, az ellentét két irányú: pedagógiai és szociális, azaz vagy a nevelés terén vagy a társadalmi helyzet kérdésében vált ki feszültségeket.

Háború után.

A háború után jobban kiéleződött a helyzet mindenfelől. Oka hármassal. Első a megváltozott helyzet. Új idők új gondolatokat, eszméi áramlatokat, kormozalmakat hoztak magukkal. Az idősebbek még csak megérteni is nehezebben értették meg azokat. A fiatalok azonban lelkesedni tudtak értük, vagy legalább is könnyebben hozzájuk simulnak. Aztán jött a kor-kitolódás. Statisztikák igazolják, hogy a mai ember átlagos életkora felfelé ível. Míg nem is olyan régen a 48.52 volt a korhatár férfi, illetve a nő számára, úgy ma a 60 felé járunk. Egészségesebb táplálkozás, okosabb életmód, az orvosi tudomány fejlődése állnak ennek a tünetnek a hátterében. S végül nem szabad elfelejtenünk, hogy a háború, az azt követő forradalmak nemcsak a tekintély elvét támadták ki sok helyütt, hanem kikapcsolták a társadalom életéből az összekötő nemzedékeket, a negyveneseknek életét és szerepét, megrikították azok sorait közöttünk. Az öregek nem volt kiknek adják át a munkakört, illetve azt a fiatalok kezébe helyezni nem akarták. Szerintük válságos időkben nagy értékeket kockára tenni, esetleges fiatalos hæv és túlzás útján azokat veszélyeztetni nem engedhető meg a történelmi felelősség érzetében. És sok helytök maradtak továbbra is uralmon. Beköszönött az u. n. gerontokratia, az öregek uralma. S míg a közéleti szereplés terén, az állásbeli elhelyezkedés kérdésében, a társadalmi munkakör beosztásában az apák görcsösen védtek állásukat, addig a fiatalok szenvedélyesen követeltek azokból részt maguknak. Néhol ettől a vitától hangosak az élet berkei még ma is. A jólfigyelő kihallja a zajból az álláshalmozás, a leszerelés, a kellő időben félreállítás, a helyet az ifjúságnak keményveretű ígét. S akinek csak valami kis nevelői és szociális érzéke van, lelkéből, szívéből szeretne segíteni a helyzetben.

Általános javaslatokkal, utasításokkal hamarosan is elkészül minden emberfia. A nevelés terén oly igen egyszerű a recept. Ott kell keresni az orvosságot, ahonnan a haj fakad. Már pedig a nemzedékek ellentéte itt alapjában véve onnan származik, hogy az öregek elfelejtik, hogy ők is voltak fiatalok s a fiatalok nem gondolnak azzal, hogy ők is lehetnek öregek. Tehát ne felejtsek el a nevelők és a szülők, hogy milyen is az az örök ifjúság. A másik oldal is vessen számot azzal, hogy felejt

is elviharzik az élet és kérdés, hogy évtizedek múlva lesz-e ő is olyan, mint a mostani öregek. Egyszóval a kölcsönös megértés, az egymás lelki életébe beleéltnudás, a helyzetek ki-nem-élzése itt a kibékítő gyógyszer.

Csak „népnevelői és gazdaságpolitikai” szerep?

S a szociális ellentétek esetében mi a ten-mivaló? Végre már nyíltan ki kell mondanunk, jogos életigényeihez, érvényesülési lehetőségeihez hozzá kell juttatni és segíteni az ifjakat. A gerontokráciának vállalkozási kedv, lendület, életrugékonyság szempontjából, szóval minőségileg nincs meg a történelmi súlya még akkor sem, ha valljuk, hogy a tapasztalt öregek tanácsára az élet mindig is reászorul. Azonkívül a háború óta felnőtt már egy oly nemzedék, mely vezetésre képes és jogosult. Talál ezért ez a tétel azokra a viszonylatokra, ahol nemcsak a társadalmi és a gazdasági működés tere nyílnak meg az ifjúság előtt, hanem a közéleti, a politikai és a közigazgatási, hivatalnoki szerepkör is. De meg kell, hogy valósuljon ott is, ahol az állami elhelyezkedés lehetőségei szinte teljesen elesnek, mint az utódállamok kisebbségi soraiban. Tudom, hogy itt az ifjak semmimérvő panasszal nem fognak fellépni tulajdon apáikkal szemben azért, mert elzárult előttük a katonai, bírói, közigazgatási és általában az államhivatalnoki állások munkaköre. Örvendünk, hogy még vannak néhányan a miénk közül is a köztisztviselők között. Nyugdíjazásuk, vagy egyéb leszerelésük ifjainknak helyet nem teremt. Minden józan szemlélő amúgy is rettegve gondol arra, mi is lesz egyes családokból, a tisztviselők fiaiból, ha befagy a fizetés, vagy a nyugdíj, ha meghal a családfenntartó. Így is belőle élnek városainkban nagyon sokan az állástalan fiatalemberek. De az már mégsem lehet, hogy szabad pályákon, szövetkezeti mozgalmak révén, még ha nehezen is beindíthatók, elhelyezkedést ne akarjon biztosítani ifjainak a kisebbségi társadalom! De az már mégsem lehet, hogy úgy oldódjék meg ilyen tájakon az ellentét kérdése, ahogy azt Venczel József, itteni ifjúságunk egyik vezéralakja írta meg a „Magyar Lapok” karácsonyi számában, hogy t. i.ők már hatalmi, azaz politikai, szervezett állású, közhivatalnoki álmaikról lemondtak, illetve ilyenük nincsen. Nekik elég a népnevelői és gazdaságvédői szerep, amelyekért az öregek amúgy sem rajonganak. Az egyházi és

párti legfőbb testületek az új nemzedék szempontjából nem jelentenek ma gondolatérvnyesítő fórumot, mondja ugyancsak ő s így és ezért nincs is az öregekkel végzetes összeközösük.

De hát ennek ilyen és hasonló helyzetekben sem szabad megtörténnie! Mi a mai, u. n. „dologi” ifjúságot a népnevelés, az egészség és jogvédelem munkáira arravalóknak tartjuk. Hírányú munkájukat kérjük és várjuk. De itt meg nem állhatunk. Ha meg is hajlunk a felelősségterhet előtt, mely félreállni nem akar addig, míg maga is bírja az iramot és jobbat a maga helyére állítani nincs módjában, úgy mégis a felelősségérzés hiányának kell minősítenünk azt az eljárást, mely az ifjúságot a kisebbségi politikai és egyházi élet tereitől távol tartja, ott őket szóhoz nem juttatja, abba

őket be nem vezeti és arra az arravalókat reá nem neveli, érdeklődéskeltésről és utánpótlásról nem gondoskodik. A kísérteties szélesenedek helyett legyen inkább beszédes, eszmecserétől terhes a kisebbségi élet minden tevékenységi területe. Ha akkor nem is kerülük el, hanem néhanapján részlet-változatokban elütő gondolatvilágukkal és törekvéseikkel szemben is találják majd egymást az öregek és fiatalok, szent a meggyőződés, lényegre, késhegyre úgy sem fog menni a dolog. A közös nyomorúság, a közös sors, a közös faji és egyházi érdekek összehoznak, kiegyenlítenek és megbékéltetnek. Avagy talán nem azokat a közös értékeket és érdekeket védik, nem azokat a közös szent ügyeket, célokat és feladatokat szolgálják és munkálják úgy az öregek, mint a fiatalok?!

„Penaős” reáérv...

Uj Kenyeres-Kaufmann-ügy Budapesten

Egy pengőn csúszott el egy romániai fiatalember szépen ivelő „karrierje”

Budapestről jelentik: A József-körút egyik dohánytözsdejében hamis egypengőssel fizetett egy fiatalember. A trafikoszó rendőrt akart hívni, mire a fiatalember könyörgött, hogy ne tegye és mindenfélét össze-vissza dadogott. A trafikoszó előtt ez még gyanusabbá tette a fiatalember szerepét és most már csak azért is rendőrt hívott. Előállították a főkapitányságon, ahol kiderült, hogy a hamis egypengős valóban véletlenül jutott hozzá. Feltűnő volt azonban, hogy egy kopott, Romániában kiállított fényképes igazolvány volt nála, mely *Apfel* Jenő névre szólott, holott a fiatalember előzőleg *Almási Jenő* névre szóló iratokkal igazolta magát. Faggatni kezdték s kiderült, hogy valódi neve *Apfel*, cluji származású és nemcsak a nevét, hanem a vallását és illetőségét is önhatalmulag megváltoztatta. A bűnügyi nyilvántartóban megállapították, hogy *Almási-Apfelt* az elmúlt nyáron meg nem engedett határátlépésért elítélték, majd büntetése kitöltése után Biharkeresztesen áttették román területre. *Apfel*, aki foglalkozásra nézve szabó-

iparos, rövidesen ismét visszazökött Budapestre és *Almási* néven jelentette be magát, mint magyar állampolgár. Most már csak válásától szeretett volna megszabadulni. Debrecenbe utazott és a református eklézsián bejelentette áttérési szándékát. A hamis bejelentéssel és két pesti tanuval igazolta személyazonosságát. Meg is kapta az áttérési iratot, melyet *Almási Jenő* református vallású, magyar állampolgár részére állítottak ki. Ezek alapján Budapestben folyamodott illetőségért, amit meg is kapott. Ezután már csak igazolványt kellett szereznie a nyolcadik kerületi előjáróságon. Már ez is folyamatban volt, amikor a hamis egypengős bírtokába jutott és ez pillanatok alatt kettétörte szépen induló karrierjét. *Almási* már egy jómódu belvárosi divatszalon tulajdonosának leányával is jegyben járt és a házasságot rövidesen meg is kötötték volna. Az új *Kenyeres-Kaufmann-ügy* főszereplőjét, *Almási-Apfelt* Jenőt az ügyészségi fogházba szállították.

Barangolás külföldi muzeumokban

Írta: Auber mann Péter

II.

A rabszolgaság és női sors, a közlekedés és közbiztonság grafikonja.

Rendkívül tanulságos a düsseldorfi Reichsmuseum is a maga szociális és közgazdasági látványosságával. Az első teremben képekkel illusztrált népességi statisztikák kötik le figyelmünket. Megtudjuk azt pl., hogy Németországban minden 33. percben van egy születés, minden 50. percben számítható 1—1 házasságkötés és minden 43 percre esik egy haláleset. Elettartam tekintetében a férfiaknál az átlagos szám 47 év, a nőknél pedig 50 év. Feltűnő, hogy a birodalom minden harmadik polgára százezer lakost meghaladó városban lakik.

A belső számokban az emberi munka történeti fejlődését látjuk és pedig a legrégebb idők-től a mai napig. Előképek az őskor primitív szerszámaikat mutatják be, vele párhuzamosan meg a vad népeknél manapság is divó szokások szerepelnek. Utunk elvezet az ókori munkakényszer ábrázoló képek mellett. Korbácsütéstől véresrvert rabszolgák köveket cipelnek, csatornát és töltést építenek, a földet túrják és inszakadásig a bányák mélyét csákányozzák. A klasszikus antik kor képe se sokkal vigasztalóbb. Igaz, itt már akadnak olyanok, akik csak félig rabszolgák, sőt teljesen szabadok. A felsőbb társadalmi osztályok azonban még mindig megvetéssel kerülnek a testi munkát. A kereszténység az, amely a munkának megadja az erkölcsi méltóságot. A legújabb kor vívmányai, a racionalizált termelés és visszasságai, a munka-

nélküliség szintén kifejezésre jutnak ebben a sorozatban.

Érdekes „A nő helyzete a történelmi korokon keresztül” című szekció is. A legkülönbözőbb idők és fajok felfogása domborodik ki itt a nő társadalmi helyzetével kapcsolatosan. A rabszolgasorban tartott hitvestárs, az anyaság, a prófétai küldetést betöltő nő, a madonnakultusz, stb. mindmegannyi sajátlagos életnézetnek visszatükrözései. A falon eljegyzési és lakodalmi szokásokat látunk ábrázolva. Továbbá azt, hogy milyen bánásmódban részesül a nő a férfiurolom tipikus korszakaiban. Nők eladása, elajándékozása, kintása s kintásítása a családból. A középkori nő ezzel szemben a lovagkorszakban a bámulat és imádás tárgya lesz. Az egyik diórámán feltűnik *Krimhilda* díszes ruhában, szolgálólától kísérvé. A végén leperreg előttünk a mai nő élete is: A családi tűzhelynél, társaságban, egyetben, üzletben, irodában s üzemekben, amint rostokol a futószalag mellett.

Gazdag anyagot szántak a közlekedésnek. Micsoda bámulatot fejlődés történt ezen a téren! Ma világszerte a vasútvonalak hossza egy és egy negyed millió kilométert tesz ki, ami harminceszer akkora, mint a föld kerülete. Megtudjuk, hogy ennek a kiterjedt vasúti hálózatnak egyharmad része Amerikára esik, ahol a vasutak jobbra teherárú forgalmat bonyolítanak le, míg Európában egyforma arányban szolgálják a személy- és teherforgalmat. Kis hajómodellek, a gyenge vitorlástól a modern gyorsgőzösökig a vízi, illetve tengeri közlekedést szemléltetik. A belföldi víziutak kihasználásában Hollandia vezet. Természetesen szerepel az autóközlekedés és repülés is. Amerikában minden ötödik lakosra jut egy-egy gépkocsi, míg Németországban csak minden kétszázadikra. Végül ugyanebbe az osztályba tartozik a kábel-

hálózat, a különböző országok levélforgalma, a távbeszélők és rádióhallgatók száma is.

Gondos kimutatások foglalkoznak a közbiztonsággal. Egy csomó bábu jelzi a rendőri pálya jelöltjeit. Ötven ezer jelentkezőből a közvetlen kiselejtezés, orvosi vizsgálat, testi és erkölcsi képességek megfigyelése után átlag csak négyezren maradnak olyanok, akikről biztos, hogy teljesen alkalmasok erre a pályára. Helyet kap a bűnügyi rendőrség szervezete is, s mindaz, ami a bűnügyek megelőzésénél, illetve kikapcsolásánál és leküzdésénél latba esik.

Megszólalásig hű életképek és mágikus fényképrázat.

Míg az előző muzeumok jobbra tanulságos látványokban bővelkednek, addig a párizsi Musée Grévin tárlatai inkább gyönyörködtetőek, mondhatni meghatóak. Főattrakciója ennek a múzeumnak a gipszfigurák. Az eredetinek meg-hökkentő hűségével s szinte kuruzslói gondossággal készített utánpótlásai. Az egyik teremben valami nagyon megtetszett. Megpillantom a be-járat mellett a teremőrt, odamegyek és kérdézősködni kezdek. A szolgáló lehajtott fejjel, na-rev mozdulatlansággal ül, szavaimra fülebotját se mozgatja. Ezer mennydörgős!... akkor veszem észre, hogy az én emberem csak viaszhéb volt.

A XIV. Lajos korabeli stílusban épített grottaszerű előcsarnok torzító tükrök mellett el-baladva, a „Salle de Colonne”-ba érkezünk. Ennek a teremnek a páholyaiban korunk híres embereit mutatják be. Az előtérben *Léon Poirier* filmrendező az operatőröket dirigálja, mialatt *Pola Negri*, az ismert filmsztár, egy drámai jelenet pózát alakítja. A következő páholyban *II. Károly* román király és *Mihály vajda* életnagyságú alakjai láthatók. Egy másikban híres sportbajnokok startra készen állanak. Köztük

Német, orosz és spanyol kényes kérdések az angol alsóházban

Cramborne külügyi államtitkár kijelentette, hogy a londoni kormány a kommunista viágközpont zavarhelyeseiért a moszkvai kormányt teszi felelőssé

Londonból jelentik: Baldwin miniszterelnök közölte az alsóházban, hogy az angol fegyverkezésről szóló fehér könyvet kedden hozzák nyilvánosságra. A könyv megvitatását a szerdai és csütörtöki ülés napirendjére tűzték ki.

Ugyancsak az alsóház hétfői ülésén a képviselők a német gyarmati követelésekkel kapcsolatban intéztek kérdéseket a kormányhoz. Cranborne, külügyi államtitkár válaszolt:

— Az angol kormány nem foglalkozott és nem is foglalkozik azzal a kérdéssel, hogy angol mandátum alatt álló területeket engedjenek át a németeknek.

Ezzel kapcsolatban az államtitkár utalt arra is, hogy Lord Halifax és Ribbentrop legutóbbi megbeszélései nem voltak tárgyalások, hanem szokásos eszmecsere a két országot érdeklő kérdésekben.

Egy másik képviselő azt kérdezte, tudja-e a kormány, hogy a harmadik (kommunista) internacionálé, amelyet Moszkva pénzrel, állandóan látit Angliában és felhívja-e erre a szovjet-kormány figyelmét?

A külügyi államtitkár válaszként elmondta, hogy a kérdést illetőleg ismételtlen figyelmzették a szovjet-kormányt, mely mindig elhárította magáról a felelősséget. Az angol kormány azonban visszaüzent, hogy ezt a választ nem fogadhatja el és továbbra is a legerősebb előterjesztéseket tesz a szovjet-kormánytól minden egyes hasonló esetben.

Egy képviselő itt közbeszólt: — Mit érnek az előterjesztések, ha az angol kormány ugyanakkor hatalmas összegeket kölcsönöz a szovjetnek?

Most azt a kérdést tették fel a külügyi államtitkárnak: Tudja-e a kormány, hogy szovjetcsapatok érkeztek Spanyolországba?

Cranborne: Tudomásunk van róla, hogy nagyszámú szovjet-csapat harcol a madridi frontszakaszon és Katalóniában. Nincsenek erről azonban pontosabb értesüléseink.

Arra a kérdésre, hogy tud-e a külügyi államtitkár azokról a francia önkéntesekről, akik legutóbb lépték át a francia határt, — a külügyi államtitkár nem válaszolt.

Magyarországon megkezdették a választójogi rendszer átalakítását

Budapestről jelentik: A képviselőház keddi délelőtti ülésén megkezdte az ajánlási törvényjavaslat tárgyalását. Az előadói ismertetés után Darányi miniszterelnök szólt fel, hogy — mi utmondotta — politikai szempontból világítsa meg a javaslatot. A kormány — ugyonni — már a pártközi értekezlet során eszögezte a javaslatot az alkotmányjogi reformok sorrendje tekintetében. Először a kormányzói jogkör kiterjesztésére vonatkozó javaslatot, majd a felsőházi reformot és végül a titkos választójogi javaslatot terjeszti

be a kormány a parlamentbe. Az ajánlási javaslat azért vált szükségessé, hogy az ervényben lévő választójogi törvény legnagyobb hibáját az ajánlási rendszert orvosolják és a kijátszást meg az időközi választások alkalmával is lehetetlen ne tegyék. Ezt a javaslatot az egész magyar közvélemény helyesléssel fogadja. A választójogi tükösségét ebbe a javaslatba nem lehetett beleteszni, de minden kilátás meg van arra, hogy a legközelebbi választást már az új titkos választójogi alapján ejtik meg.

Cochet és Suzanne Lengle, kezükben tennisz-rakettel. Nem messze ettől Mussolini hű másával találkozunk. Fekete ingben és fehér bokavédőben. Romulus és Remus bronz szobra mellett, amint fasiszta üdvözléshez jobb karját fel emelve tartja. A nyolcadik páholy egy pápai audienciát ábrázol. XI. Pius pápa hófehér reverendában trónuson ül. Előtte Verdier francia híborosérsek, mellette a vatikáni francia követ. Nem hiányzik a sorozathól Hitler sem. A közelében Hindenburg, Doumergue, a volt köztársasági elnök és még többen mások.

A kupola alatt egy divatszalonból való jelenet van rekonstruálva. Majd következik a francia forradalom galériája. Az első fülkében Marat halála körül élénk. Fürdőkádban fekszik, hátravetett fejjel. A félig nyitott ajtón felfegyverzett jakobinusok rontanak be, hogy ütlegeikkel a földre teperjék Corday Saroltát. Egy másik jelenet ugyancsak a forradalom idejéből: a girondinakkal való cinrossággal vádolt Roland asszony a véstörvényszék előtt. Megindító az az élőképesport is, amely azt a pillanatot örökíti meg, amikor a Templeba zárt királyi családnak tudomására hozzák Lamballe hercegnő meggyilkolását. A király megkövülten, üveges szemekkel áll az ajtó mellett, a királynő a megrendüléstől összeroskad. Az arckokat, az alakokat korbú festmények után mintázták a művészek. Aggályos részletességgel reprodukálták továbbá az egykori szobaberendezés minden darabját.

A múzeum szuterénjében igazán méltó panorámát kapott a kereszténység hőskora. A katedrális misztikus hangulata, titokzatos homálya ömlik el ezeken a folyósókon. A kitűnően megvalósított távlat, tökéletes hármast dimenziók, levegős tér, pompás beállítás élményé avatják az ittlátókat. Az ember egy csapásra visszafelejtek a multba és tanuja lesz az őskeresztény élet néhány, drámai jelenetének.

Egy-egy megrázó pillanattal a cirkusz vadállatai elé dobott vértanukról, a vértanuk titkos temetéséről, a rejtett istentiszteletéről és a szeretőtlakomáról. Jézus életének megkapóan életre hívott képein kívül ebbe a témakörbe kapcsolódnak még Jeanne d'Arc tüneményes életét élénk villantató történelmi tablók.

Végül a gloire koszorúját fonja Napoleon és hadvezérei homloka köré egy-egy remekül kidolgozott szcenizálás. Ney tábornok egy oszlopos, ragyogó csillárú palota termében előkelő hölgyekkel beszélget. A sorozatot Napoleon halála zárja le. A császár mennyezetes ágyban fekszik, titkára egy karosszékre roskad s mereven maga elé néz. S mindez gipsz alakokból, de oly tökéletes kivitelben, hogy az ember megszeretné őket szólitani.

Ugyanebben a múzeumban mutatják be a „Palais des mirages“-t, a bűvös palotát. Mi a bűvös palota? Csodálatos optikai illúzió, amelyet az elmésen csoportosított tükrök végeszadatlán képzuhataga idéz elő. A terem három fődíszletre van berendezve. Nem kevesebb, mint negyvenötféle fényhatást lehet benne elővarázsolni. Forgó tükrök pillanatok alatt hindu templomok, egzotikus erdők és a Alhambra palotáját vetítik elénk. Pazar fényjáték állandóan variálja a látványt. Megkezdí munkáját a rózsaujú hajnal s opálos derengésben feltűnik a virágba borult vadrózsás tölgy és nyírfaedő. Majd leszakad az alkony s a csillagdús égről sziporkák pattannak... Egy gongütésre egyszerre csak mind eltűnik az Alhambra arabeszkével díszített kupolája alatt és végtelen oszlopsorok között találjuk magunkat. A távlat szinte kitapintható, az illúzió tökéletességét fokozza még az ópiumos keleti zene. Az ember elámul és dörgölni kezdi megigézett szemét. Az ezeregyéjszaka csillagó révülete volt ez... (Befejező folytatása következik.)

„Mint ha kicseréltek volna!“

Már rég nem éreztem magam olyan jól, mint mostanában. Senki sem ismer reám: mint ha kicseréltek volna, olyan jókedvű, életvidám vagyok. A rosszkezd, a mogorvaság eltűnt — új ember lettem. Az ok: a rendes széket, ARTIN révén. Szedem e kis dragéket és hatásuk csodálatos, amellet szervezetem nem szokta meg.

Uj emberré varázsolja az ARTIN, az ideális hashajtó.

A. Dr. WANDER üzemek készítménye.

Göring porosz miniszterelnök Varsóban

Varsóból jelentik: Göring, porosz miniszterelnök már kedden Varsóba érkezett, ahol Moscicki köztársasági elnök és Rydz-Smigly tábornagy, hadsereg főfelügyelő fogadta. Göring a mostani lengyelországi tartózkodása során nem találkozik Beck, lengyel külügyminiszterrel, mert ő jelenleg Dél-Franciaországban tölti szabadságát. Varsóból Göring a bialovici állami erdőbe utazik, ahol évek óta résztvesz a nagy vadászatokon.

A finn köztársaság új elnöke

Helsinkiből jelentik: Finnországban hét-főn folyt le az elnökválasztás. Kalliot, a földműves párt jelöltjét választották meg Finnország elnökévé 177 szavazattal. Az eddigi elnök, Svinhufvud 104 szavazatot kapott. Az új elnök eddigi miniszterelnök és a finn Nemzeti Bank igazgatója volt. Ő alapította meg a finn földműves-pártot és 1904 óta tagja a parlamentnek.

Alkotmányozó gyűlést hívnak össze a németbirodalmi evangélikus egyházban

Hitler kancellár intézkedése az ellentétek kiegyenlítésére

Berlinből jelentik: Hitler birodalmi vezér és kancellár új választások útján akarja megoldani a német evangélikus egyház kebelében felmerült súlyos ellentéteket. A kancellár hétfőn elrendelte az alkotmányozó egyház összehívását, hogy döntson most már maga az egyház szabadon, a saját egyházi kormányzása alapján az új alkotmányról, miután a birodalmi tanács nem tudta megteremtteni a megegyezést a német evangélikus egyház különböző csoportjai között.

Meghalt Lancia, a világhírű gépkocsigyáros. Torinóból jelentik: Vincenzo Lancia, gépkocsigyáros, az ismert Lancia kocsik megteremtője rövid szenvedés után meghalt.

Rövid sétát tett szobájában a Szentatya

Vatikánvárosból jelentik: A pápa vasárnap rövid időre felkelt ágyából és néhány lépést tett szobájában.

Környezetében nagy izgalommal várják, hogy a pápának ez az első felkelési kísérlete hogyan fog sikerülni, mert ez alkalommal kellett kitűnni, hogy a nagybeteg Szentatya ereje milyen mértékben tért vissza. Az első próbálkozásnál a pápa kezelőorvosa, ápolója és két titkára volt jelen.

A pápa csak néhány lépést tett szobájában, majd orvosa kérésére ismét visszafeküdt, nehogy túlságosan igénybe vegye erejét. Az első próbálkozás eredményével nagyon meg vannak elégedve, mert a Szentatya minden különösebb nehézség nélkül lábra tudott állni.

A pápa most mindennap néhány lépést tesz szobájában. Környezetében remélik, hogy a javulás tovább tart és rövidesen már nagyobb sétákat is tehet.

Trockij ellenpörökét indít Svájcban a moszkvai pörök háttérének leleplezésére

A száműzött szovjetvezér sajtórágalmazásért pereli be Bozeben Stalint

Bázelből jelentik: Bázelben szenzációs politikai pör van készülóban, amelyet Trockij Leó indít — Sztalin ellen. Trockij sajtórágalmazási pört akar indítani különböző svájci kommunista lapok ellen s az a terve, hogy elmentárgyalást rendez Bázelben a moszkvai trockista pörök háttérének leleplezésére. A jelenleg Mexikóban tartózkodó Trockij Leó egy svájci szocialista lapszerkesztőt — Nelz dr.-t — bízta meg, hogy emeljen nevében magánvadvadát a svájci bíróság előtt a sztalinista sajtó ellen, amely a moszkvai trockista pörök során a legsúlyosabb rágalomokkal illette őt. Miután Sztalint magát nem lehetett bepörölni, Nelz dr. Dimitrov ellen nyújtotta be vádiratát s

ezenkívül három svájci kommunista vezért, valamint négy svájci kommunista lap felelős szerkesztőjét vádolja rágalommal. A pör folyamán fel akarják vonultatni többek között Trockij fiát, Szedovot, a szocialista internacionálé főtájkárát, Adler Frigyeset és még több nemzetközileg ismert szocialista és trockista politikust, akikkel Trockij azt akarja bizonyítani, hogy a kommunista internacionálé minden alap nélkül rágalmazza őt a szovjetországi ellenforradalom megszervezésével. Trockij erkölcsi kártérítést is kér s 10.000 svájci frankra perli a magánvadvadban megjelölt alpereseket.

A fakirok tudománya - nem tudomány

Paul Heuzé, az eredményes kutatójáról ismert francia pszichológus, aki évek hosszú sora óta foglalkozik a fakirok titkainak feltárával, lenyűgöző érdekességű könyvet írt, amelyben teljesen leleplezi a fakirok bűvészetét. A nagy lélektani és természettudományi készűtségű írónak a könyv, hogy azok a „csodák”, amelyek közül a fakirnak legalább egyet bírnia kell, a következők: 1. A katalapszia, vagyis megmerevedés, népszerűen, szóval merevgörös, 2. a tökéletes mozdulatlanság, 3. az érzéketlenség, 4. a sérthetatlenség, 5. a testi funkciók kirekesztése, 6. az állati növekedés meggyorsítása, 7. a növényi növekedés meggyorsítása, 8. a tárgyaknak érintés nélkül való elmozdítása, 9. a költelmutatvány és 10. a dematerializáció (vagyis a test hűveljének elhagyása: a fakir transzba esik, a térbe megy át s eltűnik a nézők szeme elől).

A tíz jelenség közül az öt utolsót Heuzé röviden elintézi: ezek szemfényvesztések, illuzionista fogások. A fennmaradó öt mutatványban a jelenségek valódiak, de bennük is a trükk keveredik a valósággal. Ami a merevgörösöt illeti, Heuzé szerint az orvosi tudomány erre nézve még nem egységes. Csak annyi bizonyos, hogy a katalapszia igen ritka betegségi tünet. Veszélyes, nézők előtt, előre meghatározott időben senki sem eshet katalapsziába, ha csak kudarcrnak nem akarja kiténni magát. Már most hogy csinálják ezt a fakirok? Bizonyos bevezető hőkusz-pókuszok, mint pl. „nyelvük elnyelése” után, mint egy tuskó elvágódnak, aztán fejükkel és lábukkal két magas tükere fejtetik magukat s látszólag megerőtletés nélkül tárik, hogy valaki a testükre álljon, sőt azt is ki-

bírják, hogy a testükre helyezett jókora kőtömböt kalapáccsal törjék szét.

Heuzé saját állítása szerint egész sereg tanu előtt bemutatta, hogy itt olyan teljesítményről van szó, amit akárki meg tud csinálni. A tanuk közül találmomra kiszóltott egyet s ráparancsolt: „Húzza ki magát keményen s feszítse meg egész testét.” A kísérleti alanyt aztán két tükere vagy szék-támlára fektette úgy, hogy nyaka az egyik, lába a másikon pihent. Általános csodálkozásra a lefektetett ember Heuzé test-súlyának egész 1-rét 40—60 másodpercig, sőt tovább is kibírja. A kőtömb szét-törésében másról van szó Itt az u. n. tehetetlenségi törvény érvényesül. Mindenki látta már, hogyan törí szét a kőműves a téglát. Tenyerébe veszi s kalapáccsal egy jó nagyot ráüt. Ha nem a téglára, hanem közvetlenül a tenyerébe ütne, csontját törné. De mivel tenyere és a kalapács közti idegen test van, ez az ütés egész erejét felfogja. Két eset lehetséges: A téglá vagy szét-török s akkor a kőműves nem érez semmit, vagy nem török szét s akkor keze egy kissé megreszket. Ugyanez történik a fakir hasán is. Ha a kő szét-török, a fakir az ütést nem érzi. Ha nem török szét, hasizmai kissé megrázkódnak. Aki hozolni tud, a hasizmok külön megrázkódtatását is kibírja. A közönség előtt bemutatott katalapsziás mutatványok mind ilyenek. Különös „állapotról” itt nincs szó, mert arra nincs is szükség.

Hogy áll most a teljes mozdulatlanság kérdése? Ez se nagy bosszorkányság. Ha valaki két teljes évet egy szoba sarkában térdelve vagy összekuporodva tölt, ez inkább ostobaság, mint csodás jelenség. Paul Heuzé így a többi fakirmutatványokról is lerántja a leplet.

Hajószerencsétlenségek a ködös Csatornán

Londonból jelentik: A Csatornára vasárnap sűrű ködfüggöny ereszkedett alá, amely csaknem megbénította a hajózást. Több hajóösszeütközés történt. A belga „Mambika” gőzös összeütközött a cardiffi „Llanover”-rel. Mindkét gőzös segélykérő jeleket adott le. A kiküldött mentőhajók azonban már a két hajó közül egyiket sem találták meg.

Az olaszországi közkegyelem kiterjesztése

Rómából jelentik: Róma lakossága a királyi párt, amely tegnap este ide visszaérkezett, Viktor Emánuel herceg születése alkalmából rendkívül meleg ünneplésben részesítette. A királyi palota előtt hatalmas tömeg gyülekezett és lelkesen éltette a királyi és a trónörökös párt, az újszülöttet és a Ducét. A szünni nem akaró lelkesedés arra készítette az uralkodót, hogy többször mutatkozzék az erkélyen a lelkesen tüntető tömeg előtt. A trónörökös pártjának születése alkalmából az uralkodó részéről engedélyezett közkegyelmi tényeken kívül a Duce megszüntette mindazokat a tegyelmi eljárásokat, amelyek az 1935 február 12-e és 1937 február 12-e között megindultak.

Az olasz tőzsdék hétfőn zárva maradtak, s a tőzsdetagoak a királyi házban bekövetkezett öröndetes eseményt ünnepelték. Nápolyban a királyi palota körül még mindig ezrelék állnak az emberek és szünet nélkül éltetik a királyi család tagjait.

Leégett egy híres belga kastély

Brüsszselből jelentik: Vasárnap nagy tűz pusztított a XII. századból származó Fralliskastélyban, a huvi kerületben. Ebben a kastélyban a múlt év májusában Vandervele közegészségügyi miniszter jelenlétében nagy ünnepségek között nemzeti rokkantotthont avattak fel.

A rokkantotthon 56 lakója közül 54-et sikerült kimenteni a lángtengerből, két agg ember azonban már nem tudott idejekorán kijutni és elevenen bennégett. A tűz felbecsülhetetlen anyagi kárt is okozott s a kastély gyönyörű középkori műkinsei teljesen megsemmisültek.

Ostromállapot az autógyári sztrájk befejezése miatt

Newyorkból jelentik: Anderson városkában, Indiana államban, ahol már nyolcadik hete folyik az autógyári munkások sztrájkja, véres összecsapásokra került a sor a szakszervezeti és a szervezeten munkások között.

Az autómunkások szakszervezete — mint ismeretes — a múlt hét végén kimondotta a sztrájk megszüntetését, Andersonban azonban a munkások túlnyomó többsége nem tagja a szakszervezetnek és nem volt hajlandó elismerni a szakszervezet illetékességét a bértárgyalásokban s a sztrájk lefújása után sem állott munkába és meg akarta akadályozni a szakszervezeti tagokat, hogy újból elfoglalják munkahelyüket.

A General Motors andersoni gyártelepén véres harcok folytak a két tábor között s öt munkás olyan súlyos sebesüléseket szenvedett, hogy állapotuk életveszélyes. Miután további zavargásoktól kell tartani, Indiana állam kormányzója Anderson város területére kihirdette az ostromállapotot és mozgósította a szövetséges városok nemzetőrségét.

Eddig ezerfőnyi nemzetőrség érkezett Andersonba, ezenkívül azonban még ötezer eláber áll riadókézsűltésben, hogy a kormányzó parancsára szükség esetén Anderson ellen vonuljon.

A nemzeti csapatok Madrid mellett a Jarama-folyó összes hidjait elfoglalták

A valenciai kormány a sorozási korosztyuk uioncait is harcra veti. — Valenciát bombázzák a nemzetiek hadihajói

Párizsból jelentik: San-Martin dela Vega-i jelentés szerint a nemzeti csapatok elfoglalták a Jarama folyó utolsó két hidját is és Morada felé nyomulnak előre. Morada elfoglalásával a nemzetiek kezébe jutna a madrid—valenciai vasútvonal.

Az előnyomuló nemzeti csapatokhoz Madrid közepéből erős puskatüzelés hallatszott. Ebből arra következtettek, hogy a fővárosban levő vörös csapatok egymással összeütközésbe kerültek. Malaga eleste óta a madridi vörös csapatok között a legnagyobb reménytelenség lett urrá. A valenciai kormány helyzetének súlyosságára mutat az a körülmény is, hogy a kormány elrendelte az 1933—1935-ös korosztálybeli ifjak mozgósítását.

Az elmúlt éjszaka a nemzetiek hadihajói Valenciát bombázták. Néhány perc alatt gránátos árasztotta el a kikötővárost és a lakosság körében óriási rémületet keltett. A támadás hírére felhangzott riadójelzések nyomán a lakosság fejvesztetten rohant az utcákra. A bombabiztos fedezékek bejártainál olyan nagy tolongás támadt, hogy több ember agyontaposott. A bombázás több épületben nagy károkat okozott. 72 emebr életét vesztette, 30-an megsebesültek.

ALMERIÁBAN LAZASAN ÉPITIK A VÉDŐ ERŐDITMÉNYEKET.

Párizsból jelentik: A spanyol vörös kormánycsapatok teljes erővel hozzáláttak Almería megerősítéséhez. A hadvezetőség itt akarja föltartóztatni Llano tábornok előnyomuló csapatait. Contreras ezredes, aki Madrid védőműveit építette, Almeriába érkezett, hogy ott is irányítsa a véderőd építési munkálatokat. A valenciai kormány rendeletet adott ki, hogy minden építészember vegyen részt a védőművek építésében.

EDEN KÜLÜGYMINISZTER A FRANCO TÁBORNOK LEGUJABB SIKEREI FOLYTAN A SPANYOL POLGÁRHÁBORU GYORS BEVÉGZŐDÉSÉT REMÉLI.

Milanóból jelentik: A Milanóban megjelenő *Sera* című lap munkatársának érdekes nyilatkozatot adott a Rivierán üdülő Eden angol külügyminiszter:

— *Franco* tábornok legujabb sikerei — jelentette ki *Eden* — arra vallanak, hogy helyzete jelenleg előnyösebb, mint ellenfelé. Én remélem, hogy ez a borzalmas polgárháboru hamarosan véget ér és a harcból az emberiség és igazság kerül ki győztesen.

A NEMZETIEK ELFOGTAK EGY OROSZ GÖZÖST. — ISMERETLEN REPÜLŐGÉP KÉT ANGOL HADIHAJÓT BOMBÁZOTT.

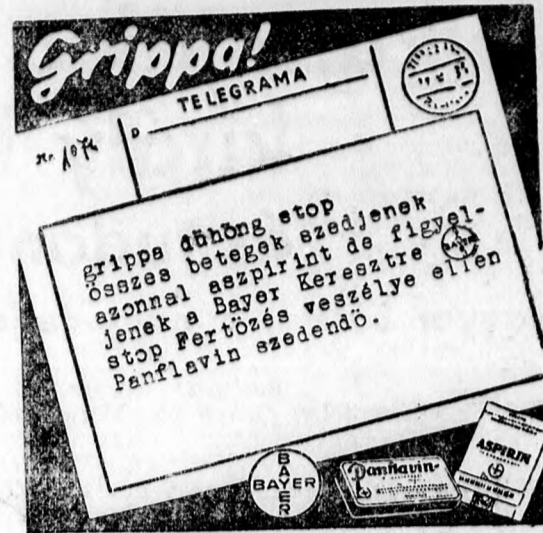
Gibraltárból jelentik: A tetuáni rádió jelentése szerint a spanyol nemzeti csapatok hadihajói elfogták a „Toko” nevű orosz gözöst, mely élelmiszer rakománnyal utban volt Barcelona felé. Az orosz hajót a nemzetiek egyik kikötőjébe kísérték.

Londonból jelentik: Angol hivatalos forrásból közlik, hogy az algiri partvidéken egy repülőgép bombákat dobott le két angol torpedórombolóra. A ledobott bombák közül egyik sem talált. A két angol torpedóromboló ágyutüz alá vette a repülőgépet, mely a spanyol partvizek irányában eltűnt. Ebből arra következtetnek, hogy a repülőgép spanyol volt, de hogy melyik küzdőfélhez tartozott, nem lehetett megállapítani.

SZOMBATTÓL KEZDVE TILOS A KÜLFÖLDI ÖNKÉNTESK UTJA SPANYOLORSZÁGBA.

Londonból jelentik: A nagykövetség bizottsága megegyezett abban, hogy az önkéntesek Spanyolországba való küldését és elindulását

megtiltják. A rendelkezés szombaton lép életbe. Ez nagyjából megegyezik az ellenőrzési terv főbb irányvonalaival is. Ha a kettőt sikerül összeegyeztetni, az ellenőrzési tervet részletes kidolgozás után március 6-tól kezdve fogják alkalmazni.

Súlyos válság a francia kommunista pártban

A pártvezérek sürgetik a szociálistákkal való egyesülést A troizkisták előretörése fenyeget

Párizsból jelentik: A francia kommunista párt súlyos válságon megy át. Bizonyos jelek arra vallanak, hogy a párt irányzatában mérsékelt szellemű eltolódás áll küszöbön. Az időközi választáson a párt jelöltjeire leadott szavazatok száma lényegesen csökkent. A kommunista munkások nagyrésze elégedetlen a párt vezetőségének cselekedeteivel és szervezeti módszereivel és nem tudja nekik megbocsátani azt, hogy a spanyol marxisták ügyét nem képviselték elég erősen a Blum-kormány előtt. A jelek szerint ismét időszerűvé vált a kommunista és szocialista párt egybeolvadásának terve.

Thorez kommunista vezér ismételtlen hangsúlyozta, hogy az egyesülést mielőbb meg kell valósítani. A kommunista vezérek azért is sürgetik a két párt egybeolvadását, mert a munkások körében a troizkista párt erősen hódít és szervezkedik.

BÉCS FOLÓTT ISMÉT FÜSTBE MENT A SARLÓ ÉS KALAPÁCS JELE

Bécsből jelentik: Az osztrák főváros fe-

lett hétfőn ismét megjelent az a repülőgép, mely néhány nap előtt füstjelekkel sarlót és kalapácsot rajzolt Bécs felett az égholtra. A repülőgép most újra megismételte különös propagandáját. Hat katonai repülőgép üldözésére indult és egészen a csehszlovák határig kísérték. Ott azonban vissza kellett fordulniok és mint a pilóták elmondották, a repülőgépen nem láttak egyezményes nemzetközi jelzést, melyről felismerhették volna a gép származását.

A VÖRÖS KÉMSZERVEZET A SKANDINAV FÉLSZIGET ORSZAGAIBAN

Stockholmból jelentik: A svéd rendőrség veszedelmes kémhálózatot leplezett le, melynek vezetője egy szovjet-orosz állampolgár. Letartóztatták a szervezet több tagját is. A kémszervezet egyrésze a svéd és finn határon tanulmányozta a védelmi erőket.

Oslói jelentés szerint hasonló szervezkedés indult Norvégiában is. A norvég hatóságok erőlyes nyomozást indítottak.

A SORSJEGYÁRUDA

MERCUR

a következő nagy nyereményeket jelenti, amelyeket a IV-ik osztály húzásán nyertek:

Lei 2.000.000	12870	I. matca
" 1.000.000	230333	I. anexa
	35277	I. matca
" 400.000	15061	I. matca
	15061	II. "
" 200.000	15988	I. "
	18935	L. "
" 100.000	29790	I. matca
	29279	II. "
	30735	L. "
	55316	II. "
	55828	II. "
	58902	L. "
	58902	II. "
	63943	I. "
	67191	L. "

Ezenkívül számszám 70.000 leles és számtalan kisebb nyeremény.

DACIA BANK (Menetjegyjroda)
és FORTUNA ÜGYNÖKSÉG (Goldschmidt bank
képvisellete)

A MERCUR sorsjegyjroda szerencsét hoz
Helyi cím: Dacia Bank (Menetjegyjroda)
és Fortuna ügynökség (Goldschmidt bank képvisellete)

Felkutatják a magyar négerkirály leszármazottait és tudományos hagyatékát

Magyar László, a nagy felfedező kalandos élete és sorsa

Budapest, február hó.

Ha a vitájsajtóban Benyovszky Móric gróf vagy öttömösi Magyar László, vagy Kőrösi Csoma Sándor neve előbukkan, külföldön lelkesül emlékezés indul a nagy nevek viselői iránt... A magyar közönség pedig Benyovszkyt és Magyaryt alig ismeri. Akad ugyan némely füzetske vagy könyv, de ezek nincsenek arányban felfedezőink kalandjaival és érdemeivel. Nem így gondolkoznak azonban a portugáloknál, akiket a világháború előtt még Európa négerjeinek csúfoltak s akikről kiderül, hogy nagyon is rászolgálnak arra a helyre, amely őket Európában joggal megilleti.

Portugália azzal dicsekedhet, hogy Angola nevű afrikai gyarmatbirtokát egy magyar embernek köszönheti. Hiszen Magyar László adta

a legelső jelentéseket és leírásokat a világnak és így a portugáloknak is a Kuanza és Kuango folyók vidékéről. Mondhatnók, ő fedezte fel egész Angolát. *S ha meg nem betegszik annakidején, a nagy Stanley lemaradt volna Livingstone felkutatásánál: messze megelőzte volna Magyar László, aki úgy ismerte a Kongó folyam vidékét, mint a tenyerét és szövetségben állt valamennyi ott lakó benszülött törzessel. Mi történik, ha annakidején Magyar László megkapja otthonról, a Múzeumtól a ritkaságok gyűjtésére kért pénzt és ezzel az összeggel nekivághat Afrika belsejének? Dehát ha némi elismerést kapott is otthon, pénzt annál kevésbé és így elkallódott ő is, mint a többiek, akik világvizonylatban a magyarság legnagyobb értékeinek számíthatnak volna.*

Rabszolgakereskedőből néger alkirály

Amit mi itthon Magyar Lászlóról tudunk, az vajmi kevés.

Még azt sem tudjuk, hol született. Egyesek szerint Szabadkán, mások szerint Szombathelyen. Mikor: 1817, 1820? ... Nem tudjuk, nem tudjuk! Mihelyt azonban a kis Magyar érintkezésbe jutott a katolikus iskolákkal, attól kezdve ismertebb az élete. A kalocsai jezsuiták híres kollégiumában tanul, majd Szabadkán a gimnáziumban, Pesten pedig a bölcsészeti fakultáson. A nyugtalanvérű fiút mindenütt megelőzte a híre. „Rossz, csintalan, eleven, nem lehet bírni vele”. Valójában Magyar László nem akart egyebet, mint látni és jellemét minél szilárdabban tartani. Természetes, hogy nem lehetett vele bírni, mert az akkori szokások szerint a fiatalságnak kijáró túlzottan lenéző bánásmódot ellen a lelke mélyéig tiltakozott. Az egyetemen összezördült egyik tanárával, ezért távoznia kellett és az Oroczy bárók iankováci uradalmaiba került.

Nem volt szerencséje. A sors összehozta egy tolvaj kasznárral, akit Magyar leleplezett. Eredmény: Magyar Lászlót kidobták. Ez csak természetes! Most azonban már nem gondolkozott sokat az eleven fiú. Elgyalogolt Fiuméba, ahol egy esztendeig a tengerészet akadémián tanult, aztán elszegődött a trieszti osztrák postatársasághoz kadétnak. Ezzel veszi kezdetét Magyar László igazi pályája. A tengeren megtanulja, hogy mi az önérték és a megalkuvó eselődí alázat közti különbség. *Havannában nem kívánja cselédalázzattal tudomásul venni, hogy kapitánya becsapta a kifizetésnél. Kezet emel rá, a pofon oly rettenetes, hogy a kapitány örök életre süket maradt, — és Magyar László szökök és a trópusok emberzűzarában nyomtalanul elvész. Spanyol rabszolgakereskedőkkel barátkozik, felcsap közéjük, nemsokára már a nyugatafrikai partokon „dolgozik”, de maga is bevallja, hogy mindig a legszelidebb módon, nem úgy, mint vad martalóc társai.*

Hunfalvy Jánoshoz írt levelében világosan megírja Magyar, tisztában van azzal, hogy a keresztény morál és tiszta erkölcs szempontjából szörnyű a bűne. Megmagyarázza azonban, hogy *hajózási okmányai az osztrák kapitány kezében maradtak és Havannában éhesen, rongyosan csavargott az utcán. Mit meg nem tesz az éhező ember? Ott is hagyja hamarosan a rabszolgakereskedést és 25 éves korában — miután össze-vissza barangolta majd az egész világot — Buenos Airesben tengerészeti oklevelet szerez! Aki maga is ért a hajózáshoz, az meg tudja ítélni ennek a súlyát és értékét!*

Argentínában *nyoma vana annak, hogy Magyar László mint haditengerészhadnagy résztvevett a laplata-uruguayi folyami háborúban, fogságba is esett, rettenetesen megkínzótták, aztán eltűnt és csakhamar ismét Nyugat-Afrikában bukkant fel. Bizonyosan volt erre oka. Trudodafi kalabriai néger királyhoz került s ez kinevezte vitorlás flottája admirálisává! Ekkor kezd meg Magyar László a té-*

gál kormányzóknak, mire ajánlatot kap a portugál kormánytól külön expedíciók vezetésére. Pénzt is ígérnek neki, de az ajánlatból nem lesz semmi, mert míg a portugál kormány élete végéig órnagyi fizetést ajánl, ő alezredesi fizetést követel.

Budapesten megválasztják az Akadémia levelező tagjává és kiadják emlékiratainak első kötetét. A második: *sohasem jelent meg. Közben súlyos csapások érik: öt gyermeke közül három elhal, mire megmaradt családját Mosamedesben helyezi el, ő maga pedig a Szent Márta-foknál telepszik le a tengerparton. Ekkor írja haza legmeghatóbb levelét, melyben öregségére előzve megjegyzi, még egyszer szeretné látni a magyar nyárfákat és ha kell, *gyalog is, de hazajönné. Ugyanekkor pénzt is kér a Múzeumtól, de nem kap s előlötti keseredettségében ránk, magyarokra nézve örökre elhallgat. Nagysokára portugál kereskedőtől értesül a nagyvilág, hogy Magyar László a legnagyobb nyomorúságban, kínos betegségben meghalt... Mit szenvedhetett szegény a nosztalgiaától s amiatt, hogy hűségese felesége nem jöhetett a közelébe? A portugálok és angolok férfiasan elgyászolták nagy halottjukat, aki voltaképpen a mi halottunknak számít és utóbbiak elhatározták, hogy felkutatják Magyar László leszármazottait.**

Majdnem száz év múlva...

Sajnos, ez az elhatározás elaludt és csak most lépészkodik fel közel százszentendős csipkerózsa-álmából. Egy Goyaz nevű portugál tanár ugyanis megállapította, hogy Magyar László annakidején átadott feljegyzései a rég elporladt angolai kormányzó közvetítése nyomán az anyaországban vannak és ezek a feljegyzések megvilágítják Magyar László életének kiderítetlen homályosságait. Ezek: *1. Miként jutott a kalabári néger király udvarába? 2. Alkáltsággal előkerült Magyar László esketési okmánya, mely szerint a katolikus vallás törvényei szerint egy bihéi misszióndól esküdtt örök hűséget feketebőrű asszonyának. 3. Nem égtek el a térképei, mint annakidején jeleztek, hanem teljes egészükben megvannak és azt bizonyítják, hogy Magyar László szövetségben állt a legnagyobb középfrikai törzsekkel is.*

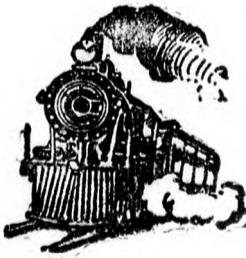
Az érdekelt hatalmak felfigyeltek Goyaz közléseire és most valóságos versenytfutást rendeznek a hajdani rabszolgakereskedő hagyatékáért. A jelenlegi ibériai zűrzavarban természetesen nem lehet megítélni a magánúton hozzánk érkezett adatok helyességének pontos értékét, de maga a közlés is bizonyítja, hogy odakünn Magyar Lászlót, akinek gyermekei maradtak Afrikában, tehát leszármazottai is vannak. Elnek-e? Hogy hívják őket? Nemsokára megtudjuk.

szere örök dicsőséget jelentő Kongó-felfedező útját. Bejárja egész Benguelát, majd portugál kereskedőkkel Bihé tartományt fedezi fel. Most lép életébe az első igazi romantikus adottság és talál az első leány, aki igaz szerelemmel közeledik feléje. *Bihében súlyos maláriába esik az akkor már híres ember és a bihéi néger fejedelemnek, Kajangulának a leánya, az afrikai szépség, mint nevezték. „A fekete Vénusz”, ápolja őt. Magyar László nem marad adós: feleségül veszi a 14 éves leányt, aki mindvégig hűséges hitvese marad. Magyar László ezután felfedezte Angola összes rejtett erdei törzseit és végül apósa halála után maguk a négerek tették meg alkirályjuknak!*

„Gyalog megyek haza!...”

Hosszúra nyúlna ez az írás, ha Magyar László életének minden nevezetesebb epizódjáról meg akarnánk emlékezni. Csak egyes állomások: ott találjuk elsőnek, illetve másodiknak a Zambézinél. Az első: Livingstone volt. Felfedezte a Kongó felsővidékét. *Összes útjain készített térképeit, feljegyzéseit átadja a portu-*

A Magyar Lapok 5-ik nagy társasutazása Olaszországba

Indulás április 27-én, visszaérkezés május 5-én.

Velence 1-nap, Firenze 1-nap, Róma 3-nap.

Elszálásolás elsőrendű szállodákban és penziókban

Részvételi díj 5200 Lei

Ezen összegben bentfoglaltatik:

1. A teljes vasúti jegy, külön kocsikban, gyorsvonaton.
  2. Az összes vizumdíjak.
  3. Teljes ellátás (étkezés) és elsőrendű elszálásolás Velencében, Firenzében és Rómában.
  4. Budapesten menet vacsora.
  5. Csomagok őrzése a velencei és firenzei állomáson, ki és bevitele Rómában.
  6. Szakszerű vezetés.
- Rómából külön kirándulás Nápolyba. Ennek többletköltség 1100 Leu. A másodosztályon utazók 1650 Leu-val fizetnek többet. Jelentkezési határidő április 10. A részvételi díj 1/3 része, 1700 Leu, jelentkezéskor fizetendő, a többi összeg legkésőbb április 15-ig.
- A felelhetetlenül ígérkező utazás román húsvét időszakában lesz, tehát mindenki könnyen kiszakíthatja magát rendes munkájából.

HIREK

Oradea, Strada Regele Carol II. 5
ELŐFIZETÉS ÁRAK: Belföldi: Egész évre 400, félévre 200, negyedévre 100, egy hónapra 30. Külföldi: Egész évre 500, félévre 250, negyedévre 125, egy hónapra 40.
 Magyarországon: Egész évre 30 P., félévre 15 P., negyedévre 7 P., egy hónapra 2 P. 50 fillér, vasárnap és ünnepek 24 fillér.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037.
 Telefon: 27.

Felelősszerkesztő: **PERÉDI GYÖRGY**
 Cluj-i szerkesztő: **dr. Sulyok István**
 Cluj, Pl. Uniri 13.

Kéziratokat nem térítünk meg és nem adjuk vissza. Csekk váltásbányogás megálla-evelekre választunk.

ELMARADT A PARLAMENT ÜLÉSE.
 Bucarestből jelentik: Hétfőn sem a képviselőház, sem a szenátus nem tartott ülést. Mindkét törvényhozó Ház elnöke ugyanis megállapította, hogy a képviselők, illetve a szenátorok nem jelentek meg kellő számban és ezért az ülést nem lehetett megtartani.

Zürichi zárlat. Párizs 20.43, London 21.48, Newyork 438. hétnyolcad, Brüsszel 74, Milánó 23.10, Amsterdam 239.80, Berlin 176.50, Bécs 78.10, Prága 15.31, Varsó 83, Belgrád 10, Bucaresti 325.

KÖZIGAZGATÁSI VÁLASZTÁSOK SA-TUMARE ÉS SALAJ MEGYÉBEN. Zălau. Saját tud. A prefekturára belügyminiszteri rendelet érkezett, amely szerint Salaj megye területén a tanácsválasztások a következő napokon lesznek: megyei tanácsválasztás március 25-én Zălaun, Zălau-i városi tanácsválasztás szintén március 25-én. Carei városi tanácsválasztás február 25-én. Tasnadon április 15-én. Cehul-Silvaniei április 21-én. Jibou-n pedig április 14-én lesznek a községi tanácsválasztások. A Simleu-Silvaniei városi tanácsválasztásra vonatkozólag még nem érkezett intézkedés a belügyminisztériumból. — Carei. Saját tud. A február 25-én tartandó városi tanácsválasztásra a Magyar Párt önálló listával megy a harcra és már benyújtotta jelölő listáját. Listavezető dr. Nagy Gábor ügyvéd. — Satu-Mare. Saját tud. Három satumaregyei magyar és egy román községben egyenes tanácsválasztó listában állapodtak meg a pártvezérek. A vármegyei prefektus „gazdasági” listáknak keresztelte ezeket el. A három magyar község: Lazuri, Ciuleiul-Mare és Ciuleiul-Mic tiz-tiz tanácsosából öt a magyar. Itt tehát nincs szükség tanácsválasztásra. A megye többi részeiben mindegyik párt, így a Magyar Párt is önálló listával veszi fel a választási harcot.

Márványtáblával örökítik meg Magyar Pál prelátskanonok emlékét. Timisoara. Saját tud. A nemrég elhunyt Magyar Pál prelátskanonok, általános püspöki helynök áldásos emlékének méltó megörökítéséért a radnai zárandokegyelet mozgalmat indított, hogy a székesegyházban helyezzenek el márvány emléktáblát. A szükséges egyházi engedélyezés után a zárandokegyelet gyűjtést kezd az emléktábla költségeire.

Szerencsétlenül járt az arad-timisoarai társaságkocsi. Timisoaráról jelentik: Rendkívül izgalmas élményben volt részt az Arad és Timisoara között közlekedő CFR-autóbusz utasainak. A CFR autóbusz délután 3 óra indult Timisoaráról hat utassal Arad felé. Alig hagyta azonban néhány kilométerrel el a timisoarai vámot, amikor szembetalálkozott egy aradi teherautóval, amely áruval megrakva igyekezett Timisoara felé. A CFR autóbusz sofőre egyelőre még érthetetlen okokból kifolyólag nem fékezte a kocsiját, hanem még fokozta a tempót és csupán akkor rántotta el a volánt, hogy kikerülje a szembejövő teherautót, amikor mindössze néhány méter választotta el egymástól a két autót. A sebese-n haladó CFR-autóbusz a hirtelen rántástól beleszúrt az út szélén húzódó árokba és teljes erővel egy fának ütközött. Az autóbusz darabokra tört és a bentülők hangos kiáltással próbáltak kiszabadulni az autóbusz roncsai alól. A közelben lévő vámpépületből többen a szerencsétlenül jártak segítségére siettek és ekkor derült ki, hogy tulajdonképpen mi is történt. Szerencsére emberéletben nem esett kár, csupán az utasok között lévő egyik — állítólag aradi — hölgy sebesült meg az arcán könnyebben. A timisoarai rendőrség indított az ügyben vizsgálatot annak megállapítására, hogy a balesetet kit terhel felelősség.

* **Influenza hülés esetén** a test alapos befűzölése a valódi Diana sóborszesszel azonnali enyhülést hoz.

Mindennapi széket
 nem elegendő, annak alaposnak is kell lennie!

A forgalomban levő számtalan hashajtó közül csak igen kevés tölti be teljesen hivatását. A hashajtónak nem szabad drasztikus hatásnak lennie, hanem hatását progresszívan, fokról-fokra kell kifejtenie. A „Leopills” tökéletesen megfelel ennek a követelménynek. Minthogy teljesen speciális módszer szerint préselik, e pillulák úgy oldódnak fel, hogy érintkezésbe jutnak a bélel majdnem teljes hosszában. Ezzel megakadályozzák a violsen ürülést, egyidejűleg azonban fájdalommentes és elegendő széket biztosítanak és az álmot egyáltalán nem zavarják. Kizárólag növényi anyagokból készült.
 Dobozok 30.- és 80.- leért minden gyógyszertárban és drogeriában kaphatók.

LEOPILLS

A YORKI GYORSVONAT KATASZTRÓFAJA.
 Londonból jelentik: A yorki gyorsvonalat Lincoln állomásnál kiskitott. Három utas meghalt, sokan súlyosan megsebesültek. A mozdony és hat személykocsi az állomás falához csapódott és azt szétrombolta.

ÚJ KÖNYV A TRANSZILVÁN IRODALOMRÓL. Budapestről jelentik: A Jancsó Benedek-Társaság kiadásában „Erdély irodalomtörténete” címmel Kozocsa Sándor tollából, érdekes, könyv hagyta el a sajtót. A hatalm szerző rövid, de értékes tanulmányban dolgozza fel Transzylvania irodalomtörténetét. A könyv nemcsak a magyar, hanem a transzilvániai román és szász irodalom összefoglalását is adja.

Rendőrgyőlé végzett a külváros rémével. Bucaresti. Saját tud. Mint a vizsgálat során megállapítást nyert, Colentina külváros réme, Marin Penu nem követett el ongyilkosságot, hanem a revolverharcban, amely közte és az öt letartoztatott rendőr között lezajlott, elesett a rendőr kijelentette, hogy a küzdelemben, amelyben ő is megsebesült, nem talált más megoldást, mint hogy megölje a gonosztevőt.

A MAGYAR TÖRVIVÓ CSAPAT SIKERE. Karóhól jelentik: A magyar törvívó csapat Maszlay-Bay-Hátszegi-Gerei összeállításban 13:3 arányban győzött az egyiptomi vívókkal szemben.

Abessziniába csábítják földmunkára a székelveket. Mercurea-Ciuc. Saját tud. A Magyar Párt irodájához több ciucmegyei községből jelentés érkezett, hogy ügynökök csábítják busás ígéretekkel Abessziniába a székelveket munkára. Azonban semmiféle igazolót nem tudnak felmutatni és így eljárásuk igen gyanús. Ezt megerősíti az is, hogy a székelvektől fejenként háromszáz lei „előleget” kérnek. Ha becsületes szándékú vállalkozásról lenne szó, akkor az ügynököknek kellene foglalót adniok. Egyszóval minden ok meg van arra, hogy óvatosak legyenek a székelveket és ne engedjék becsapni magukat és végzetessé válható csalódnak kitenni.

Egy pohár bor miatt meggyilkolta barátját egy gazda. Simleu-Silvaniei. Saj. tud. A meggon-dolatlan, mértéketlen ivás ismét emberáldozatot követelt Salaj megyében. A gyilkossággal végződött borozgatás színhelye ezúttal Samsud község volt, ahol több gazda egyik barátjuk születésnapj vacsoráján vett részt s ott Juhász Ferenc és Bántó János vendégek azon veszték össze, hogy Bántó, aki józan természetű s nem szereti a bort, a távozása előtt szokásos úgynevezett „Szent János áldást” nem akarta meginni, mert érezte, hogy az elfogyasztott ital már is a fejébe szállt. Az it-tas Juhász, hazafelé menet, az utcán is folytat-ta a veszekedést, amelyből verekedés lett. Juhász kirántott a közeli kerítésből egy karót s azzal fejbeverte barátját. A szerencsétlen embert kór-házba akarták szállítani, de utközben meghalt. A gyilkost a zalau ügyészségre vitték a csend-őrök.

KÉRELEM. Racosul de Jos-i Jézus Szív-temploma befejezése érdekében fordulunk ismételten a jó lelkekhez, hogy legyenek segítségünkre szerény adományokkal. Ha Istennek adunk, önmagunknak adunk! Az Ur Isten fizesse meg kegyes adományait. Szíves adományokat a Rupea lelkészi hivatal-hoz kérem. Plébániahivatal.

Összeszürkált embert talált az utcán az őjszaka rendőrszem. Oradea. Saját tud. Hétfőn éjszaka a szolgálatban lévő rendőrök a Nicolae Jorga-utca 3. számú ház bejárata előtt egy eszméletlen állapotban lévő fiatal, munkáskülsőjű férfit találtak vérbefagyva. A rendőrök megállapították hogy az illetőt, akiből csak úgy dől az alkohol, ismeretlen emberek késsel összeszürkálták. A kihívott mentők az eszméletlen embert becsúszították a kórházba, aki magához térve kijelentette, hogy Bota Mihálynak hívják, 23 éves földműves. Bota ezután újból elvesztette eszméletét és eddig még nem lehetett megállapítani, hogy milyen körülmények között támadták meg és szürkálták össze. A titokzatos éjszakai ké-selés ügyében megindult a rendőri nyomozás.

Colectura Oficială
szerencsét hoz

Ezt bizonyítják alábbi főbb nyeremények, amelyet a sorsjegyiroda v. v. február 15-én nyertek:

2,000,000 matca ser. II.	12870	Sediul București
400,000 matca ser. I.	211	București
200,000 matca ser. II.	19576	București
100,000 anexa ser. III.	187779	București
100,000 matca ser. I.	8589	București
100,000 matca ser. I.	35499	București
100,000 matca	55316	Sucursala Făgăraș,
100,000 matca	57855	Bistrița-Dej Satmar
100,000 matca	64309	București
100,000 matca	64992	Sediul Cluj
100,000 matca	67800	Cluj, Cehul-Silva-niei, Somcuta-Mare
100,000 matca	64982	Cluj, Turda, Arad

Sucursala Oradea, Regele Ferdinand No. 11.
Telefon: 410.

* Aldott állapotban levő nők, ifjú anyák és többgyermekes asszonyok a régebbi enyhe, természetesen „Ferenc József” keserűviznek már méréselt adagokban való használata által is igen könnyű és hig ürülést, ugyancsak rendszeres és bélmozgást érnek el. Az orvosok ajánlják.

Strassert semleges területen szembeállít Teodorescu diákkal. Bucuresti. Saját tud. A román igazságszolgáltatási hatóságok diplomáciai úton közbenjártak Bécsben, hogy a Farcasanu asszony meggyilkolása miatt halálraírték Strasser kivégzését halasszák el, hogy a gyilkost Teodorescu-val szembeállítani lehessen, miután Strasser azt állítja, hogy a tett elkövetésében Teodorescu bűntársa volt neki. Az illetékes osztrák hatóságok eleget tesznek a román kérésnek s a szembeállítás meg fog történni még ebben a hónapban, semleges területen.

Döntőbírók elé viszik bérkövetéseiket az állami bánya munkásai, akiknek nem szabad sztrájkolniuk. Cluj. Saját tud. Transsylvania fővárosában az állami bányák munkásainak az új kollektív szerződés megkötésére irányuló tárgyalásai már három nap óta folynak. A munkásság béremelési kérését az állam kiküldöttjei nem fogadták el — így a háromnapos tárgyalások eredménytelenül értek véget. A munkatörvény értelmében az állami bányák munkásai nem sztrájkolhatnak, így a bérkövetelési ügyet döntőbírók elé viszik. A hírek szerint most nem a bucuresti Semmitőzsék tagjaiból összeállított döntőbírósg fogja kimondani a határozatot, mert a tárgyalófelek Chirila munkaügyi főfelügyelőt kérték fel, aki eddig is a legnagyobb tárgyalóssággal vezette az egyezkedési tárgyalásokat. Chirila munkaügyi főfelügyelő a tárgyalások eredménytelenségéről már jelentést tett az illetékes minisztériumnak is. A bányamunkások bérkövetelésének ügyében csak a jövő héten hozza meg a döntést.

* Influenzajárvány dühög országsszerte. Magas láz, fájás, a meghülés egyéb kísérő jelenségei teszik kellemetlenné a betegséget. A DIANA sóborszesszel való bedörzsölés csillapító hatású, amellyel elmulasztja a fejfájást is, míg kitűnő alkatrészei meggyorsítják a vérkeringést, felüditik a szervezetet. Influenzás betegnek DIANA sóborszesszel bedörzsölés valóságos megváltás.

Ujabb illetéket rónak ki a látványosságai előadásokra. Bucurestiből jelentik: A vallás- és szepművészetiügyi minisztérium a legfőbb törvényhozó tanács véleményezését kérte a színházakra vonatkozó új törvényjavaslatához. A fővárosi lapok megállapítják, hogy ugyancsak nem rosi a jegy ára után számított 10 százalékos adólevétel, amelyhez még hozzájárult a repülőbélyeg illetéke is, mert most új adóterhet rónak a látványosságokra. A törvénytervezet 27-ik szakaszában intézkedés történik arról, hogy ugyancsak színházi helyeket hoznak forgalomba, a mi egységesen újabb 2 lei illetéket jelent minden jegy után. A helyeket a vallás- és művészetiügyi minisztérium bocsátja ki használatra a belépésre jogosító meghívóknál is kötelező mindazon látványosságoknál, amelyeket az 1933 április 14-iki törvény első szakasza felsorol. Az új bevételi forrásból számazó alapot a következőképpen használják fel: 30 százalék a színész nyugdíjintézet javára, 40 százalék az Opera-építési alapra, 30 százalék pedig a minisztérium rendelkezésére.

Sikkasztó postakezelő. Satu-Mare. Saját tud. A satumarei postaigazgatóság sikkasztás miatt eljárást indított Trănaian Marie concisiori postakezelő ellen, aki 15.000 leit elsikkasztott, majd eltűnt a községből. Tamaian Marie ellen fegyelmi eljárást indítottak és elbocsátották állásából. Bűnvádi feljelentésre nem került sor, mert a hűtlen postakezelő hozzátartozói visszafizették a kárt.

NEM ALKOTMÁNYELLENES AZ ÚJ HÁZAK MEGADÓZTATÁSA. Cluj. Saját tud. Az 1935 március 30-án megszavazott adótörvény megszüntette az utjonnan épített házak adómentességét. Kimondották, hogy a hadfelszerelési célokra az új ingatlanokat is megadóztatják. Több érdekelt ingatlanulajdonos alkotmányellenesség címén megtámadta a törvényt. Arra hivatkoztak, hogy ez sérti a szerzett jogokat. Több tárgyalás után mondták ki a Semmitőzséknek a jogerős ítéletet, amely szerint az adómentesség nem tekinthető szerzett jognak. Az adózás terén az adófizetők számára nem lehet külön jogokat megállapítani, hanem csakis kötelezettségeket és így jogfosztásról nem is lehet szó. A parlament bármikor módosíthatja az adótörvényeket, megszüntethet kedvezményeket és adómentességet, de ez ellen az adózó kifogást nem emelhet. A Semmitőzsék döntését az érdekelt clujai háztulajdonosok is tudomásul vették.

A világ legrégebbi cukra. Nara japán város hírtokolja a világ legrégebbi cukorpróbáját, amely immár 1200 éves. Nara Krisztus után 710-től 784-ig a japán szigetvilág fővárosa volt. Ebből az időszakból egész sereg orvososágot őriztek meg, amelyeket a tradícióra büszke japánoknak sikerült teljes épségükben fenntartani. Ezek között az orvososágok között található egy kis, cukornádból készült, cukorpróbaival telt doboz is. Évezredekkel ezelőtt ugyanis a cukrot orvososzerül használták. Ez az orvososág annál is inkább hamarosan elterjedt, mert a betegek jó íze miatt szívesen használták. A legenda azonban a cukorpróba eredetét is megjelöli, mert úgy szól, hogy ezt a cukorpróbát egy kínai orvos hozta át a szigetvilágra.

Salajmegyei kis hírek. Zalaú. Saját tud. Az új büntetőtörvénykönyv rendelkezése értelmében életfokozatú esküdtségi bíróság, dr. Carpianu Cornel oradeai táblabíró elnökelete alatt hétfőn kezdte meg működését Zalaú. — A zalai törvényeszek 3-3 hónapi fogházra és 2-2 ezer lei pénzbüntetésre ítélte Gutí Andrei, Ravas Vasile, Perse Joan, Zoicas Joan, Salandos Andrei és Cozma Traian giurtelecul-hododului görög katolikus gazdákat, akik még az elmúlt évben megtámadták Chiorean Joan falubeli görögkeleti gazdátársuk gyermekének temetési menetét, mert Chiorean a görögkeleti vallásról pár évvel ezelőtt a görögkeleti hitre tért át. — Diosád közszéhen kigyúlt Szabó János gazda háza s mielőtt a tüzet sikerült volna lokalizálni, az épület egy része leégett. A vizsgálat megállapította, hogy a tüzet gyújtogatás okozta. A csendőrségnek az a gyanúja, hogy a tettes Szabónak valamelyik harangosa. — Nutu Alexandru Asuagiul de susi molnár, aki Adóif József malmában dolgozott, az elmúlt napokban súlyos baleset áldozata lett. Az egyik kerék elkapta a kezét és két helyen eltörtte. A szerencsétlen embert kórházba vitték. — Stern Káin szigetvil-marmaticei lakost a cerei határállomásnál 6000 darab csempészett kovakövel elfogták. A zalai ügyészségre akarták szállítani, de utközben elmenekült. Körözik.

SPORT

Igazságot szolgáltatottak a Phönix-nek

Fontos határozatok a labdarugószövetség elnöki tanácsülésén

Bucurestiből jelentik: Kinevezése óta, a Consiliul Federal, a legfőbb román labdarugóforum szombaton és vasárnap tartotta első ülését. Az ülésen Tilea Viorel dr. a Labdarugószövetség elnöke elnökölt, míg a következő tagok voltak jelen: Gabriel Marinescu tábornok, Biriescu clujli főügyész, Davila ezredes, Nedelcovici ügyvéd, Farcasanu ügyvéd, Jean Lucescu, Leonte Silbermann, dr. Alexandru Barbat, Alexandru Capatanag ügyvéd és Savulescu őrnagy.

A Consiliul Federal napirendjén elsősorban az új szövetségi szabály szerepelt, amelyet teljes egészében elfogadtak. Majd elhatározták, hogy a román-lengyel válogatott labdarugómérkőzés július 4-én lesz. A Közép-Európa Kupa konferenciára a Consiliul Federal Luchide Oktáv főtitkárát küldte ki.

A Consiliul Federal ülése foglalkozott a baia-mare-i Phönix fellebbezésével is, amelynek helyét adott. Annak idején ismertették a Phönix ellen folyó hajszát, amelyet a satumarei district indított a Phönix ellen és amelynek következményeként a baia-mare-i egyesület működési jogát három hónapra felfüggesztették, majd fellebbezés folytán a felfüggesztést az Északi Liga — amely hagyta magát a satumarei rosszindulattól befolyásoltni — nyolc napra szállította le. Ennek következtében a baia-mare-i Phönix nem állhatott ki Sibiuiban a B) liga küzdelem során ellenfelét, amely így két ingyen ponthoz jutott. A lehetetlen ítélet ellen élt fellebbezéssel a Phönix és amint ez előrelátható volt, a Consiliul Federal kizárólag a sportszempontokra volt tekintettel, amikor a Phönixnek igazságot szolgáltatott, úgy a satumarei district, mint az Északi Liga ítéletét megsemmisítve, az elmaradt, illetve le nem játszott mérkőzés lejátszását rendelte el. A mérkőzés időpontját a Nemzeti Bajnokság bizottsága fogja megállapítani.

A Consiliul Federal igazságos ítélete alapoz és csattanós válasz egy a satumarei alkerület mint az általa befolyásolt Északi Liga sportszereinek éppen nem mondható ítélkezéseire. Végül az elnöki tanács helybenhagyta egyes ligák vezetőségének választását.

Új vezetőség az Északi Liga élén. Clujról jelentik: Az Északi Liga vezetőségét a Consiliul Federal a következőkben nevezte ki: Elnök: dr. Brate. Tagok: Adam Popa dr., Boideanu, Cap. Manolescu, dr. Pop Zorila. Póttagok: Bogoeviu alezredes, Berariu és Bena. Meglepetést kelt, hogy a liga vezetőségébe egyetlen kisebbségi sem neveztek ki.

Vereséget szenvedtek a magyar párbajtőrözők Egyiptomban. Kairóból jelentik: Az egyiptomi magyar párbajtőrmezők az egyiptomiak nyertek meg 9 és fél 6 és fél arányban.

Hveger világrekordsorozata.

Hveger dán uszóbajnoknő úgy látszik éppen olyan világrekord-sorozatba lendült, mint annakidején a holland Den Ouden. Alig néhány nappal ezelőtt javította meg a 400 méteres gyorsuszás női világrekordját, most a 200 méteres hátuszásban ért el csúcsteljesítményt. Az új rekord: 2 p. 41.3 mp. A régi rekord: 2 p. 43.6 mp. Senff (Hollandia).

Hatalmas árvízzel fenyeget a Duna, amely már több helyen kiöntött az Ó-királyságban

Olteniától a tengerig még jégkéreg borítja a Dunát

Bucuresti. Saját tud. A Duna előntéssel fenyegeti Olteniát várost. A kikötő teljesen víz alatt áll. A kikötőraktárak és a CFR raktárai ki vannak ürítve és minden tevékenység szünetel ott. A lakosság és a katonaság óriási munkát fejt ki a várost védő gátak emelésére s e célból a földdel tömött zsákok ezreit helyezték el, s többszáz szekér hordja szakadatlanul a földet. Egész éjjel házasan folyt a munka. Juca belügyminiszter a helyszínen van és személyesen irányítja a munkát. A víz az utolsó 24 órában 40 centit nőt szégeszen a késő éjjeli órákig tartott emelkedése. A lakosság menekülésre készül. Az udvarokban csónakok

állanak s rendelkezésre áll az a 150 vasúti vagon, amit a CFR küldött az evakuálás eszközülésére.

Oltenita vidékén a Duna hat községet elárasztott már. A lakosság magasabb fekvésű területekre menekült. Az árt növeli az Arges-folyó kiöntése. Giurgiu környékén a Duna kilépett medréből és Gostinu községben 82 parasztházat elöntött. A szemben levő Tartukalea város előtt is elöntötte a víz a partot, de a várost, minthogy magasabban fekszik, nem fenyegeti veszély.

Olteniától a tengerig még mindig jég borítja a Dunát

BEKULDOTT HIREK

Érdekes előadást tartott Pataki József tg. muresi római katolikus gimnáziumi tanár a Misszió Társulat rendezésében folyó előadás-sorozat keretében. Pataki tanár beszélt a különböző társadalmi irányzatokról, melyek az emberiség történetében fontos szerepet játszottak. Hallgatóságát visszavezette a legrégebbi időkbe, ott keresve sok, ma újnak látszó mozgalom gyökerét. Az emberi életközösségek fáraói, spártai, középkori, francia forradalom utáni, kapitalista-proletár, szociális és anarchista rendszereit ismertette hallgatóságával, majd a világháború utáni idők bolsevizmusát, a fascizmust és a nemzeti szociálizmus társadalmát ismertette. Végül a katolicizmus megoldási lehetőségeit vizsgálta a Rerum novarum és a Quadragesimo anno pápai enciklikák alapján. Az értékes előadás alapján a hallgatóság társadalomtudományi ismeretkőre nagymértékben bővült. Legközelebb Platz Ferenc tanár előadása következik.

Nyugdíjasok évi közgyűlése Clujon. Cluj. Sajtótud. Az Ardeali és Banati CFR nyugdíjasok és köznyugdíjasok cluji egyesülete folyó hó 28-án délelőtt 9 órakor tartja meg az évi rendes közgyűlést a városháza dísztermében. Amennyiben erre a közgyűlésre nem jelennek meg a tagok kellő számban, az alapszabályok értelmében 15 nappal elhalasztják, tehát március 8-án délelőtt 10 órakor tartják meg. Ekkor, tekintet nélkül a megjelentek számára, érvényes határozatokat fognak hozni.

Egyelőre nem választ új elnököt a turdai Magyar Iparosok Egyesülete. Turda. Sajtótud. A Turdai Magyar Iparosok Önképző Egyesületének vezetősége úgy határozott, hogy a néhai Farkas Miklós elnök elbunyítával megüresedett egyleti elnöki tisztséget egyelőre nem tölti be, vagyis a közlebről megtartandó rendes közgyűlésen elnökválasztás nem lesz és e fontos tisztséget az év folyamán csak később fogja betölteni, amikor ezt az egylet érdekei és az alkalmas viszonyok úgy kívánják és lehetővé teszik. Addig az egylet vezetési ügykörét a jelenlegi vezetőség — élén Csetry Ferenc régi, nagyérdemű ügyvezető elnökkel — végzi közmegegyezésre. Turda ezen régi kulturális egyesületének taglétszáma jelenleg közel ezer és nagyértékű, szakszerűleg kezelt könyvtára ötezer kötetből áll.

A kamara-zenekar hangversenye február 16-án, este 9 órakor az oradeai Ujságíró Klubban.

„Előhalott” az üvegszekrényben

Mallorca-szigetén egy fiatalember nem sokat törődött a Spanyolországszerte dúló polgarháborúval, hanem élvezve a Földközi-tengeri időjárás előnyeit, a tengerbe ugrott, hogy egy kissé felfrissítse magát. A tenger azonban februárban még Mallorca-szigete körül is hűs egy kissé, így aztán a fiatalember görcsöt kapott és már eszméletét veszítette, amikor a palmai halászok sikeresen kihalászták megmerevedett testét. A halászok azt hitték, hogy egy holttestet vettek ki a vízből, így hát a halottasházba vitték, ahol az igazgatóság rendelkezése minden ismeretlen halottat üvegszekrényben helyeznek közszemlére. A palmai morgue öre azután nemsokára borzalmas élményben részesült, mert a fiatalember magához tért a halottasházban és szótörtte a mozdulatait akadályozó üvegszekrényt. Most azután nevetett bürokratikus komédia következett. A fiatalember mindenáron haza akart térni, hogy ágyba fekhessen és hűlést kigyógyíthassa, a halottasház öre azonban elismervényt adott a beszállított holttestért és így semmi körülmények között sem volt hajlandó a fiatalembert szabadon eresztetni, mert akkor őt felelőssé teszik majd — mondotta: „a halott jogtalanul kiszolgáltattásáért”.

A fiatalember azonban heves déli vérvél nem bírt elég érzékkel a bürokratizmus eme finomságai iránt, hanem egyszerűen mellbebokszolta a lelkiismeretes halottasházi őrt és úgy, ahogy a tengerből kifogták, azaz meglehetősen hiányos öltözetben hazafelé kezdett szaladni. Elől futott ő, mögötte a halottasház öre, aki állandóan az elismervényt emlegette. Hamarosan jókora tömeg verődött össze az úszónadrágban futó fiatalember és a kétségbeesetten futó őr nyomában. Mindenki azt hitte ugyanis, hogy egy őrit szabadult el és azt üldözi az ápolója. A rendőrök végül is elfogták a fiatalembert és mivel őritnek hitték, gondos körültekintéssel a rendőrszobára szállították. Itt azután nagynehezen kiderült a valódi tényállás, a rendőrök ruhát adtak a didergő, halálból visszatért fiatalemberre, hogy pedig a halottasház örenek kétségbeesését is lecsillapíthassák, a rendőrség ideiglenes elismervényt adott a „halott” átvételéről. Ugy látszik, Spanyolországban ma sokkal könnyebb meghalni, mintsem a látszólagos halálból visszatérni, mert míg az előbbihez semmi különlegesebb eljárás nem szükséges, addig az utóbbihoz legalább is az kell, hogy a bürokrácia arany szabályainak élő és halott eleget tegyen.

AMERIKÁBAN

A bűnözés túlságos elharapódzása miatt elhatározták, hogy Kain-bélyeggel jelölik meg mindazokat a bűnözőket, akiket hét hétnél hosszabb elzárásra ítélték. Az új eljárást a Texas állambeli Lampasas börtönében vezetik be. A foglyokat az ornyergülön egy olyan színes preparátummal jelölik meg, amely által azonban felismerhetők lesznek. Ezt a modern Kain-bélyeget egy kizárólag a fogházigazgatóságtól ismert kémiai szerrel lehet egyedül lemosni, különben örökre eltávolíthatatlan marad. Ahogy mi azonban az amerikai bűnözők találatkonyságát ismerjük, valószínűleg hamarosan fel fogják fedezni az ellenszert.

SVÁJCBAN

egyre szaporodik az Alpok hegy-óriásain keresztülvezető alagutak száma. Már régóta vajúdik az a terv is, hogy alagúttal törjék át a Mont Blancot, hogy Svájc és Franciaország között autóközlekedést vezethessenek be. Fölmerült az a terv is, hogy a már meglévő Simplon-alagutat bővítik ki és ezzel a vasúti közlekedés mellett a gépkocsiközlekedés lebonyolítására is alkalmasabb teszik a híres alagutat. Most újabb alagútfúrás terv merült fel. Arról van szó, hogy Olaszországot és Svájcot kössék össze alagúttal a Col Ferret-n keresztül. A hatkilométer hosszú alagút s a hozzávezető olasz, illetve svájci útszakasz megépítésének költségét 20 millió svájci frankra becsülik, de olyan nagy forgalomra számítanak, hogy a költségek a tervezők szerint hamarosan bőségesen megtérülnek.

JAC DEMPSEY,

a boxolás egykori világbajnoka hadüzenetet küldött a gangstereknek. New-Yorkban ugyanis egész sereg gangsterbanda működik, amelynek tagjai kizárólag abból élnek, hogy időnkint váltásdíjat velnek ki az üzletekre azzal az egyszerű ürüggyel, hogy az illető üzletet ennek fejében megvédelmezik a konkurrens gangsterbandák esetleges támadásaival szemben. Jack Dempseynek néhány év óta jólmenő étterme van New-Yorkban és a gangsterek legutóbb őt is meg akarták zsarolni. 285 dollár váltásdíjat vetettek ki rá, Dempsey azonban kijelentette, hogy egyetlen dollárt sem fizet és felveszi a harcot a gangsterek ellen. A newyorki lapok a legnagyobb aggodalommal írják Dempsey elhatározásáról, mert a gangsterbandák nem szoktak tréfálni azokkal, akik szembeszállnak velük. Könnyen lehetséges, hogy az egykori boxvilágbajnokot egy reggel gépfegyvergyőléktől szitává lyugzatva találják meg valamelyik sötét newyorki utcában.

SIKORSKY IGAZG.

a híres repülőgéptervező új óceánjáró óriás-léghajót épített, amelyen ötven főnyi utas és tíz főnyi személyzet számára lesz férőhely. A léghajó belső berendezése hálfülkéből, étkezőteremből és társalgóból áll s kivétele természetesen a legfényűzőbb. Hat motor hajtja, amelyek teherbíróképesége együtvéve közel 10 000 lóerő. A Sikorsky-féle léghajó kétszer olyan sebesen fog haladni, mint a Hindenburg s kikötés nélkül több mint 7000 kilométert tehet meg egyfolytában. Hogy függetlenné tegyék az alacsonyabb légrétegben szokori légköri zavaroktól, úgy tervezték, hogy átját 10 000 méter magasságban tehessen meg. Ez lesz tehát az első sztratoszférájáró utasszállító legelő.

AURORA SZERENCSET JELENT

Ezt a tényt igazolják a következő NYEREMÉNYEK, amelyeket a sorsjegyjáruda vevői FEBRUÁR 15-én nyertek.

M. Lel	1.000.000	Nr.	34638	S. I.	in	București
" "	1.000.000	"	35277	" II.	"	Brăila
A. "	1.000.000	"	235038	" II.	"	București
M. "	400.000	"	48685	" I.	"	Cluj
" "	400.000	"	2757	" I.	"	București
" "	100.000	"	6567	" II.	"	București
" "	100.000	"	6567	" II.	"	Cluj
" "	100.000	"	22939	" II.	"	Cluj
" "	100.000	"	42955	" I.	"	Jași
" "	100.000	"	51948	" I.	"	Botoșani
" "	100.000	"	53211	" I.	"	Galati
" "	100.000	"	53211	" II.	"	București
" "	100.000	"	66191	" II.	"	Jași
A. "	100.000	"	187779	" I.	"	București

és több 70.000 leies és rengeteg más nyeremények.

Eladási irodák:

Biharnegve székely:

UNION S. A. Oradea,

B-dul Regele Ferdinand I és az „Aurora”
e-árusító irodák.

KÖZGAZDASÁG

Az adótörvények legpontosabb betartásának ellenőrzését rendelte el a pénzügyminiszter

Főleg a kereskedelmi és ipari vállalatok üzletfeleinek jövedelmét kutatják fel a pénzügyi hatóságok

Bucurestiből jelentik: Mint ismeretes, a pénzügyminisztérium rendeletet küldött az adókirovési pénzügyigazgatóságokhoz a kereskedelmi és iparvállalatok jövedelmének ellenőrzésére és üzleti könyveiknek az adókirovés alkalmával leendő pontos átvizsgálására. A rendelet hétfőn reggel érkezett meg az aradi pénzügyigazgatóságra, melynek vezetője, Caba Iuliu adminisztrátor úgy nyilatkozott, hogy a miniszteri utasítás az egyenesadótörvény több szakaszának helyes alkalmazásáról szól.

A minisztérium már többször adott ki olyan rendeletet, amely a kereskedelmi és iparvállalatok tiszta jövedelmének pontos megállapítására tartalmaz utasításokat, főleg olyan szempontból, hogy ezek a vállalatok levonják-e az adót a velük összekötöttéssében levő egyének számára történő kifizetésekből. Az egyenesadótörvény bizonyos szakaszai ugyanis kötelesek az alkalmazottak számára vagy más munkálathoz történő fizetés is, amelyből le kell vonni a beszolgáltatni az adót az adóhivatalba.

Ezzel kapcsolatban magánforrásból arról értesül a sajtó, hogy a pénzügyminisztérium fentemlített rendelete tulajdonképpen az adóellenőrzés megszigorítását tartalmazza.

A minisztérium utal arra, hogy a kereskedelmi és ipari vállalatok adóköteles tiszta jövedelmét úgy kell megállapítani, hogy a bruttó vagy összjövedelemből levonják a vállalat kiadásait

és költségeit.

Az adótörvény pontosan megállapítja, hogy az adóalapból milyen összegek vonhatók le és az így kapott tiszta jövedelem után történik a jövedelem adómegállapítása.

A minisztérium aziránt is intézkedett, hogy a vállalatokra a pénzügyi hatóság olyan irányban is terjessze ki az ellenőrzést, vajjon a vállalatok szabályszerűen bejelentik-e az általuk, mások számára kifizetett összegeket, mert a pénzügyigazgatóság ezáltal pontosan ellenőrizheti azoknak jövedelmét is, akik más vállalatoktól akár szolgáltatásért, akár árukért, szállításokért bizonyos összegeket vettek fel egyszerre, vagy esetenként.

Ugyanis így könnyebben megállapíthatja a pénzügyi hatóság az összes kereskedelmi és ipari cégek üzleti forgalmát és netto jövedelmét.

Ha olyan jövedelemről van szó, amelyet valamely vállalat csak bejelent, akkor a pénzügyigazgatóság közegek kötelesek megállapítani, hogy a cégen kívülálló személy vagy üzlet fizeti-e az említett jövedelem után az adót, így tehát az új rendelet széleskörű vizsgálatot tesz lehetővé. Ha valamely ipari vagy kereskedelmi vállalat elmulasztja például a neki végzett munkálatokért személyeknek vagy cégeknek kifizetett összegek bejelentését, vagy az adó levonását, úgy az ilyen vállalatot, vagy céget súlyosan megbírságozzák. Ha pedig az titkolja el az összeg átvételét, aki azt felvette, úgy az illetőt is megbüntetik.

Általános élénkség a tőzsdén

Bucurestiből jelentik: A fővárosi tőzsde általános üzleti élénksége átragadt a fixkamatozású kötvénypiacra is. Február 9-én és 10-én a kereskedelmi állampapírok a következő árfolyamokat érték el a fővárosi tőzsdén: Kiszájtítási kötvény (Expropriere) 48 háromnyolcadról 48 és félre, Országfejlesztési kötvény (Desvoltarea) 44 és félről 44 háromnegyedre, az 1933. évi kölcsönkötvény 48 leiről 48 háromnyolcadra. Konszolidációs kölcsön 27.45 leiről 28 leire. Ezzel szemben a hadfelszerelési belső kölcsön (Inzestrarea) lanyhább lett a sorsolás után.

A bankpapírokban a nagy forgalom ellenére ugyancsak lanyhultak az árfolyamok a túlzott kínálat következtében. Rendkívül megszűndült az eddig is emelkedőben volt petróleumpapírok piaca és egyre nagyobb forgalom mellett olyan árfolyamon jöttek létre üzletkötések, amelyeknél nagyobb az utolsó időben nem tapasztaltak a tőzsdén.

A bányai, papírgyári és fémüzemi részvényekben kissé lanyhább a piac. Érdeklődést kellett tőzsdéi körökben, hogy a Titan-Nadragealan Egyesült Vasüzemek részvényeit bevezették a hivatalos tőzsdepapírok közé.

A bányai, papírgyári és fémüzemi részvételenség van, mert nincs felhozatal. Constantinban egyedül tengeriben érkeznek jelentősebb tételek a piacra és egyre kevesebb árpa. Árak: buza 77 kilós 50.375 lei, 58-60 kilós árpa 28.625 lei, tengeri 33.000 lei azonnali szállításra ab Constanta. Későbbi szállításra csak rozeban történt üzletkötés 44.500 leies áralapon.

Létrejött a román-német egyezmény a kettős megadózás elkerüléséről. Bucurestiből jelentik: Tudvalevőleg Berlinben hosszabb időn át folytak tárgyalások olyan román-német egyezmény létrehozása érdekében, amely a romániai cégek németországi képviseleteit és a németországi cégek romániai képviseleteit mentesíti a kettős megadózás alól. A tárgyalások rövid idővel ezelőtt befejeződtek és az egyezményt a napokban Berlinben aláírták, így tehát ezután nálunk is megszűnik a kereskedelmi és ipari kettős megadózási eljárás.

Hivatalos terményárffolyamok Oradeán: Búza 440, rozs 350, árpa 330, zab 320, tengeri 260-270, napraforgó 450, paszuly 550, tökmag 650, széna 100-120, lucerna 160-180, lóhere 140-160, ezalma 30-35, disznó 18-22 lei.

Két magyar tag került be a tg-muresi mezőgazdasági kamara igazgató tanácsába. Saját tud. Anghelescu Jon, a földművelésügyi minisztérium vezérfelügyelője jelenlétében folyt le hétfőn a muresmegyei mezőgazdasági kamara közgyűlése, melyet abból a célból tartottak meg, hogy a törvényszéki ítélet alapján megsemmisített 29 tanács tagjai helyre megjelölés a választásokat. Jelenlétek ugyanis annakidején, hogy a kormányzat kifogást emelt a bíróság előtt az első választás eredménye ellen, mert Román Joan santanai gör. katolikus lelkész juttatta az elnöki székbe a választás s a tanácsosok soraiban is több tanító és falusi lelkész foglal helyet, holott a liberális párt beadványa szerint lelkész nem lehet elnöke a gazdasági szakkamarának. A törvényszék helyet is adott a választás elleni fellebbezésnek s Román lelkész erre átadta helyét Precup György alelnököt bízzák meg az elnökséggel, míg az üresedésben levő tanácsnoki helyeket csak a legközelebbi választás alkalmával fogják beszünteni. Az igazgatótanács két üresen levő helyére, a kisebbségi tagok érélyes követelésére, dr Rosnyai György és Mikó László bírtokosokat választották be s így a kisebbségek is képviselthez jutottak az igazgató tanácsban.

Megalakult a turdai gazdakör. Saját tud. Nagy érdeklődés mellett tartotta meg a turdai gazdakör alakuló gyűlést Nagy Mózes esperes elnöklésével. A gyűlésen a turdai gazdák nagy számban voltak jelen. Az elnök megnyitja után Török Bálint EGE igazgató részletesen ismertette az EGE kebelében működő gazdakörök célját és a gazdatársadalom életlehetőségeit szolgáló hivatását, ugyszintén a turdai gazdakör fontos célkitűzéseit. A nagyhatású beszéd után Szász Ferenc EGE igazgatósi tag ismertette a gazdakörök szervezési szabályzatát, amelyet a gyűlés elfogadván, lelkes hangulatban mondta ki a turdai gazdakör megalakulását s elhatározta az új alakulatnak az EGE-vel szerves kapcsolatban való működését és elsősorban a magyar kiscsajda érdekeknek minden vonalon való hathatós istápolását. Az így megalakult turdai gazdakör hálás köszönetet mondva az EGE központ értékes támogatásáért megválasztotta a vezetőséget: disznóknak id. Kimpel Antal földbírtokost, elnöknek Veltis György szőlőbírtokost, alelnöknek Finta Miklós Andor ny. szolgabíró, titkárnak László Ákos kiscsajdát, jegyzőnek Mogyorósy Zoltán szerkesztőt és megalakította az igazgató választmányt. Az új gazdakörnek már is 180 tagja van. Este 200 terítékes gazda-vacsora volt a Magyar Iparosgyűlésben.

Apróhirdetések

Alkalmazás

Házvezetőnőnek
menne középkori intelligens asszony idősebb urhoz, vagy plébániára. Cim: Nagy Miklósné, Oradea, Str. Joan Ghica No. 20.

Fiatallány
gyermek mellé ajánlkozik, a háztartásban is segédkezik. Cim a kiadóban.

Lakás

Egyszobás,
előszoba, verandás garzon lakás, kertés udvarban május vagy június 1-re kiadó központba. Ertekezni lehet Oradea, Str. Moldova 2.

1-4 szobás
I-ső emeleti modern lakás május 1-re kiadó. Oradea, Str. Bratianu No. 27.

Gyermektelen
pontos fizető tisztviselő keres 1 szobás, előszobás, esetleg 2 kis szobás lakást, lehetőleg a központban. Cimeket a kiadóba kéri.

Kiadó
négyoszobás, parkettes összkomfortos utcai lakás. Oradea, Strada Dim. Cantemir 25. sz.

Egyszoba,
előszoba, konyha kiadó Oradea, Bratianu 52.

4 vagy 5 szobás
comfortos lakást május 1-re keresek. Dr Sölyom, Oradea, Bul. Regele Ferdinand 67. II.

Két
esetleg 3 szobás, elő- és fürdőszobás, parkettes utcai lakás május 1-re kiadó. Oradea, Pr. Mihai u. 6. Megtekinthető d. e. 11-12 óra között.

Kiadó
2 vagy 3 szobás, teljes confortos lakás. Cim: Oradea, Str. Simeon Stefan 11. szám.

Kiadó
kétoszobás parkettes utcai lakás, előszoba, konyha, mellékhelyiségek, május 1-re. Oradea, Principele Mihai 16. szám.

Adás-vétel

1 ebédlő kredenc
ebédlő asztal eladó. Oradea, Str. Pasteur 37.

Tavaszi divati
Házi-szöttek finom pépita szövet kapható a Katalin-telepen. Egy méter á 120 lei, szélessége 83 cm. Érdeklődni lehet a Szent Vince intézetben, telefon: 612. Kőlépcsőre való erős és szép spárga-szőnyeg a kívánt színben és szélességben megrendelhető.

Portál
kifűnő állapotban eladó. Oradea, Piata Reg. Maria 3.

Kisebb szőlőt
megvételre keresek. Ajánlatot a kiadóba.

Eladó
róza (vető) burgonya 30 mm. és 45%-os dió. Oradea, Simeon Stefan 7. szám.

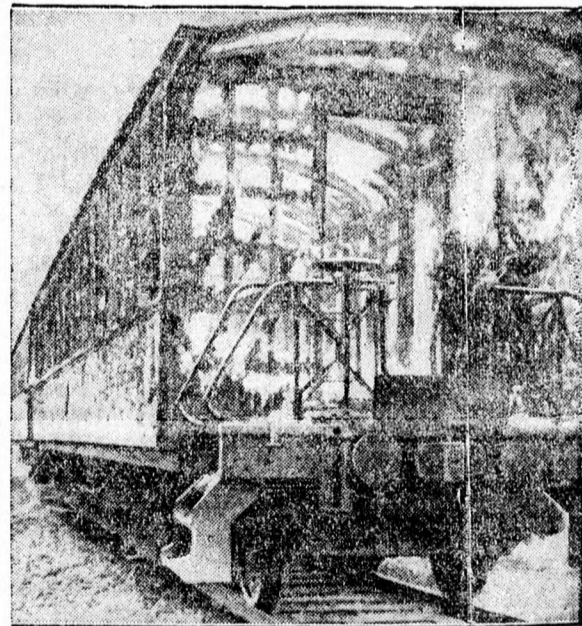
Jókarban levő
Singer varrógép eladó. Oradea, Str. Petőfi 10.

Egy jókarban
levő íróasztal, egy nagy kétajtós, fiókos szekrény eladó. Oradea, Str. Alexandri 51, jobbra az első ajtó.

Hölgyek

Figyelem!
Urak és hölgyek, ha szép, jó és tartós cipőt akarnak csináltatni, keressék fel az Apolló cipészalont. Oradea, Bulv. Regele Ferdinand No. 12.

Kiváló
tisztá csemegeborok. Nagy fűszerkereskedésben. Oradea, Strada Nic. Zsiga 50. szám.

A kínai expresszt egy rabióbanda megtámadta. Az egyik szitává lőtt vasúti kocsirol készült fenti képünk.